

Oruç diye/bildiğim....

Senai Demirci 2008.09.07

Bir iğne oruç.. Beni bana diyor, yeniden doku(nu)yorum insan olan yanımlı. Dudağımı dudağıma teğelliyor; yalan ve boş sözü değıdirmiyor nefesime. Bencilliğimin yakalarından tutup cömertliğin düğmelerine ilikliyor beni; yeniden b/akıyor hiçliğime, hiçlikten geldiğim gerçeğine...

Bir mühür oruç. Mekanın üzerine kutlu bir vaktin hükmünü basıyor, her köşeyi kutsuyor, her şehri Kâbe'nin eteğine taşı(rı)yor. Mevsimlerden de geçse, ömrün farklı yıllarına uğrasa, bizi bir sofranın başında çocuk ediyor, kalplerimizi çocuk sevinçlerine kilitliyor. Kalbimizi meleklerin bile göremediğı, şeytanın bile bozamadığı o görünmez, o gösterilmez, yalnızca O'na görünür sadrın içine koyuyor, sahtelikten çıkarıp yeniden piyasaya sürüyor. Eşyanın sıradanlığını çekip alıyor elimizin altından, yine ama yeni, eski ama taze lezzetlerle damgalıyor.

Bir yokuş oruç. Şükrün ırmağını akıtıyor çölleşmiş tenimizin vadilerinden. Sabrın yokuşlarında susatıp yeniden suya kandırıyor nankörlüğümüzü yeniden.

Bir yoldur oruç. Çıkar/çıkamaz sokakların hepsini Mekke'ye çıkarıyor. Şehrin kirlerini bir suskunluk avazında temizliyor. Yetim bıraktığımız umudumuzu, sokağına terk ettiğimiz merhametimizi yeniden eve alıyor. Yola koyuyor içimizin şefkat kervanlarını. Kuraklaşmış, çoraklaşmış dünyanın göbeğinde, iftar saatlerinde serinlediğimiz, iftarı bekleyerek sevindiğimiz, bölüşerek sevindirdiğimiz bir vahaya uğrattıyor nefislerimizi.

Bir elbisedir oruç. Bizi ilk defa niyetimizle giyindiriyor. Güvendiğimiz eylemlerimizi bir kenara bıraktırıp, eylemsizliğin, hiçbir şey edememenin loş köşelerine çekiyor. Sıcak teması kaybettiğimiz vicdanımızın eşğine yeniden çağırıyor bizi. Bir ihramı giyer gibi, O'nu görürcesine yaşadığımız ihsan kumaşını atıyoruz omuzlarımıza. Kıyıda köşede, kimsenin görmediğı yerlerde, gözlerden uzakta da olsa, yalnız ve yalnız O'na teveccüh etmenin, yalnız ve yalnız O'ndan iltifat beklemenin estetiğine bürünüyoruz.

Bir kapı oruç. Bize açılan. Sonsuz bir kabullenişin odasına doğru eşsiz bir aşinalıkla ayaklarımızı buyur eden ahşap bir kapı. Anamızın ekşi ayrıranını özlercesine, babamızın şefkatli bakışını beklercesine, bir susamlı pidenin kokusunda erircesine, bir kutlu emre seve seve itaat edercesine masumiyetimizin evine yeniden ayak bastığımız bir kapı. Bizden açılan bir kapı. Cimriliğimizi sürpriz bir merhametle dikiş yerlerinden yırtarak, biriktirdiklerimizi elimizin altında faydasız kılarak kalbimizi başkalarına doğru aralayan..

Bir yağmur oruç. Sokaklara gökyüzü insin diye. Çocukluklarını yetim bırakmış büyüklerin de alnına çocukça sevinçler dokunsun diye. Dağlarca büyümüş, kayalarca katılaşmış kalplerin arasından yeniden sular sızsın diye... İçimizde öldürdüğümüz acımlar, küllendirdiğimiz merhametler bir damlanın dokunuşuyla filizlensin, göğ e ağaç ağaç ağsın diye. Yetim başını okşayan meyvelerle, komşuyu da hatırlayan çiçeklerle, eksildiğimizi/eskidiğimizi açık eden kokularla dal budak salsın diye...

Bir taşdır oruç. Yolumuzu kesen. Hırslarımızın ayaklarına dolanan. Emellerimizin önüne dikilen. Başımıza bir mezar taşı gibi dikilip toprak olduğumuzu hatırlatan. Eşyanın yüzünü bizden çeviren bir soğukluk, katılık gibi ağırlaşan. Hazzın kabını dokunulmaz kılan bir duvar gibi yükselen. Kimi katı kalpleri utandırırçasına, bir Mûsa asâsı gibi dokunan. İmsakla, iftarla, ezanla sonsuz yumuşayan, çatlayan, tozlaşan, ağlayan, ağlatan...

Bir topraktır oruç. Bir saksılık toprak gibi pencere önünde. İçinde hayallerin yeniden sulandığı... Her kıpırtısında çocuk sevinçlerinin yeniden uyandığı... Bir o kadar tanıdık, bir o kadar yeni...

Kendince, keyfince bir mutluluk adası. İçimizi bir saksılık toprak kadar olsun geniş tuttuğumuzun habercisi. Küçük sevinçler gölgesi....

Bir saklambaç oyunu oruç. Kendimizi kendimizden gizler gibi görünmez bir niyetin köşelerinde beklediğimiz. Bencilliğimize sobelendiğimiz. Sonsuza kadar sevabımızı saydırdığımız ebemiz. Az pencereyi yalnızlıklar. Şehvetimizi sarkıttığımız kuyular. Hırslarımızı yatırdığımız kuyular.

Bir oda oruç. Bir bir buluştığımız. Yeniden göz göze geldiğimiz. Dört duvarı sohbetle yeniden buluşturduğumuz. Sofranın beklentisinde, bir yudum suyun sesinde, bir sıcak ekmeğin kıyısında kalbimizi yeniden ayırdığımız. Ruhumuzu baş köşeye buyur ettiğimiz.

Bir sızı oruç.. Tenin çatlaklarından sızan can akışı. Bedenin yaralarından taşan kalp ağrısı. Ruhun tenden dışarı sızması... Kabuğun çatlaması... Tohumun uyanması.

Bir dönüş oruç. Yâr'e verdiğimiz söze dönüş... Suskularca konuşan. Söz verdiğimiz Yâr'e dönüş...Çıgıllara sarılan.

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Faili/ne meçhul cinayet

Senai Demirci 2008.09.14

Bir cinayet işlendi. Katil kesin olarak biliniyor. Öldürülen ortalıkta görünmüyor. Öldüren öldürdüğünün farkında değil. Öldürülen öldürüldüğünü bilmiyor. Cinayet kesin. Faili meçhul değil. Failine meçhuldü cinayet.

Bir cinayet işlendi. Katil özellikle kurbanının uzakta olduğu zamanı kolladı. Cinayet işlendiğinde kurban çok uzaklardaydı. Öyle olması gerekti, yoksa cinayet işlenemezdi. Olay mahallinde ceset bulunamadı. Bir ceset hiç olmadı. Failine meçhul değil sadece. Kurbanına da meçhuldü cinayet.

Bir cinayet işlendi. Gizli saklı olmadı cinayet. Tanıkların toplanması gerekiyordu önce. Yoksa, cinayet işlemeye değmezdi. Tanıklar da cinayete katıldı. Cinayet tanıkların gözü önünde işlendi. Sadece öldürülene gizli saklı kaldı. Tanığın sanık kadar suçlu olduğu bir cinayetti. Tanıklarıyla meşrudydu cinayet.

Bir cinayet işlendi. Katil kurbanı seviyordu. Aralarında hiç husumet olmadı. Düşman değillerdi. Kardeş biliyorlardı birbirlerini. Sevdği için öldürdü. Cinayetin tanıkları da kardeş biliyordu kurbanı. Sevdikleri için katıldılar cinayete. Öldüren niye öldürdüğünü bilmiyor. Öldürülen niye öldürüldüğünün farkında değil. Sebebi meçhuldü cinayetin.

Bir cinayet işlendi. Katil elini kolunu sallayarak dolaşıyor. Katledilen yaşıyor. Ölen yok gibi. Öldüren de yok. Şikayetçi yok. Aranan yok. Polis peşinde değil katilin. Savcılar dikkate almıyor cinayeti. Yargılanmıyor failer. Vicdanlara meçhuldü cinayet.

Bir cinayet işlendi. Katil pişman değil. Severek öldürüyor. Öldürdüğüne seviniyor. Öldürülen de sevildiğini biliyor. Sevildiği için öldürülmeye razı oluyor. Katil defalarca öldürüyor. Maktul defalarca öldürülüyor. Öldüren

öldürdüğüne doymuyor. Öldürülen öldürüldüğünü duymuyor. Kulaklara meçhuldü cinayet.

Bir cinayet işlendi. Suç aleti bulunamadı. Kesici delici bir şeye rastlanmadı. Hiç silah patlamadı. Ne kan izi kaldı ne barut kokusu. Katil, nefesiyle bıçakladı kurbanını. Hiç kan akıtmadı. Kurban dille damakla vuruldu. Teninde tek bir çizik olmadı. Gözlere meçhuldü cinayet.

Bir cinayet işlendi. Katil yargılanmadı, ayıplanmadı, suçlanmadı. Maktule acıyan olmadı. Ağlanmadı. Güle oynaya dolaştı dostları arasında. Asıl ölen katil oldu. Maktul hayatta kaldı. Cinayet süsü verilmiş bir intihardı. Kınayanlara meçhuldü cinayet.

Bir cinayet işlendi. Katil her cinayetten sonra sevindi, belki de sevildi. Seçtiği kurban en sevdiğiydi. Sevdiğini söylediğini seve seve öldürdüğünü herkese söyledi. Pişman olmayı beklemeden, bir başka cinayete daha yöneldi. Seve seve seri katil olmayı kabul etti. Kurbanlarının sayısı arttıkça itibarını artırdığını sandı. Alkışlandı. yüceltildi. El üstünde tutuldu. Cürmünü açık ettikçe, aklandı. Sırdaşlara bile meçhuldü cinayet.

Cinayetin tek sebebi kardeş olmak. Düşmanlarını öldüremiyorsun bu cinayette. Birbirlerini sevenler fail ve kurban oluyor. Hasımların fail olması ya da kurban seçilmesi mümkün değil. Dostların ve kardeşlerin gıybeti yapılır ancak. Kardeşini öldürmek için uzaklaşmasını bekliyorsun. Onun hiç duymadığı bir köşede, ona hiç duyurmayacak tanıkların huzurunda işliyorsun cinayeti. Kardeşini öldürmeyi, hem de tanık kardeşlerini de seve seve suç ortağı edecek kadar planlı bir şekilde öldürmeyi seçtiğin halde, canını yakmak istemiyorsun. Dişlerini geçirirken etine, sözlerinin keskin ucunu batırırken göğsüne, nefesinle yırtarken tenini, karşı koymasını, bağırıp çağırmasını arzu etmiyorsun. Olabildiğince sessiz gerçekleşiyor cinayet. O kadar ki bu sessizlik; kardeşin kendi etini dişlediğini hissetmiyor bile, bedenini yağmaladığını asla bilmiyor. Öldürüyorsun ama öldürdüğün kardeşin bundan haberdar olmuyor. Kınanmıyorsun. Ayıplanmıyorsun. Aranmıyorsun.

Gıyabında, yani yokluğunu kollayarak, yani işitmediğinden emin olduğunda, kendisine bildirilmeyeceğini garanti bildiğinde, kardeşin hakkında söylediğin doğru şeyler, kardeşini öldürüp cesedini dişlemiş gibi iğrenç bir cinayet. Cinayetine ortak ettiğin diğer kardeşlerinle birlikte, hayalini hep birlikte önünüze koyuyorsunuz gıybetini ettiğin kardeşinin. Yüzü orada hayâlen ama sen "yüzü olsa söyledim!" kalkıyla ayıplanmaktan korunarak kardeşinin ayıplarını bir bir sayıyorsun. Bir ölü gibi, yüzü var ama tepki vermiyor sana kardeşin. Yüzünü hep birlikte hatırlıyorsunuz; ağzı var, dili var, yanağı var, gözleri var, elleri var hayalinizde. Ama sen "yüzüne de söyledim" diyerek, sakladığı ayıplarını, gizlediği kusurlarını, pişmanlık duyduğu/duyacağı günahlarını bir bir ortaya döküyorsun. Ne itiraz ediyor sana diliyle ne gözleriyle sitem yolluyor ne de etini oradan buradan kopardığınız halde elini kaldırıyor. Aslında, bir kardeşinizin gıybetini birlikte ettiğiniz kardeşlerine de "Siz de beni bir ölü gibi dişleyebilirsiniz yokluğumda..." diye mesaj veriyorsun. Kendini de öldürüyorsun; bilmeden. Aslında, bir kardeşinin gıybetini birlikte ettiğiniz diğer kardeşlerine "Yokluğunuzda ben de sizi bir ölü gibi dilim damağım arasına alıp ayıplarınızı sayarak dişleyebilirim" diye tehditler gönderiyorsun. Yeni kurbanlar buluyorsun kendine; bilmeden. Yeni yeni kurban oluyorsun sonraki cinayetlere.

"İçinizden ölü kardeşinin etini dişlemekten hoşlanan biri çıkar mı hiç?" [Hucurat, 12] Hiç yakışır mı bize?

"İğrendiniz değil mi?" [Hucurat, 12] İğrendim mi?

Bir iğrençlik kendisiyle iğrenebilen vicdanlar arıyor kendine... **s.demirci@zaman.com.tr**

Öğretmenim oruç...

Senai Demirci 2008.09.21

"Sen kendine kendin gibi bir taze bahar seç," Hani o eski, o bilge öğretmenler vardır ya... Kucağında bir kitapla gelir her defasında. Eski ama hep yeni bir heyecanla bakılmış bir kitap. Neresinden baksan, okunmuşluğu kapağına sinmiş ten izinden, sayfa kenarlarına kıvrılmış çileli bakışlardan belli o eskimiş kitaplardan bir kitapla...

Bir yüzüne bakarsın öğretmenin bir de göğsünde yetim gibi taşıdığı selüloz yığınınca. O yüzün haresine sinmiş, o gözlerin çukuruna yağmış bilgeliği bir an önce emmek için yapışmak istersin kâğıtların sıcacık göğsüne. İşte öyle bir kitapla geldi öğretmenim oruç. Okuyarak, kendimi kendimden öteye taşırayım diye. Okuyarak, gözümü gördüğümünden öteye taşıyayım diye.

Her kitap bin okuma borçlandırır seni beni... Orada kelimeler davetkâr bir edayla sıralanmış beklerken, sayfalar kat kat yolunu kesmişken, savuşup gidemezsin bir kapağın eşliğinden. Okuma borcumuzu hatırlatan nazik bir uyarıcıdır oruç.

İnsan, oruçla bedeninden ruhuna taşınır; kendini kendinden öteye taşır/ır. Oruç, insana yeni bir göz takar, diline yeni bir söz... Yeni bir gönül sunar. Suyu, ekmeği, meyveyi, yeri, göğü, insanı, sokağı, geceyi, gündüzü taze bir heyecanla görür oruç gözü. Sanki yeni baştan isimler koyar eşyaya oruç dili. "Bu ağaç dün burada mıydı?" "Ben hiç ıslanmış mıydım yağmurda?" Görmediği yaşamakları gördürür insana oruç gönlü. İskalayışların hepsini ıskalayış... Yeni bir dolayıştır havayı suyu. Gülleri acemi bir koklayıştır. Mevsimleri eski(mi?) kalbimize yeni yeni sarıştır. Geçip giden, terk eden, yitirilen, eskiyen, eksilen "yüz"lerin eşliğinden dönüştür. Gidenlere ağlamamayı öğretir oruç kalbi.

Oruç, yaşamının sıcacık ve tanıdık şalını omuzlarından kaydırır insanın. Ezber bozar. Uzağı yakın, yakını uzak eder. Uzak ve unutulmuş kaygıları yakın eder. Göze batan lüzumsuz telaşları uzağa sürer. İnsanın içine başka türlü kıpırtılar sokar. İnsanın kendine dokunmamak üzere, tenine temas etmemek üzere, ötelediği, halı altına süpürdüğü incelikleri gün yüzüne çıkarır. Suskunları konuşturur. Konuşkanları susturur.

Bencilliğin kalın kabuğundan çatlaklar açar oruç. Sanki daha bir geçirgen kılar gibidir insanı. Gönülden gönüle gizli yollara ışık tutar. Bir şefkat denizinin içinde ağır ağır salınan şeffaf omurgasızlara döneriz. Yardımlar, sadakalar, şefkatler, acımlar saklandıkları yerden başlarını çıkarır. Oruç, insanı yeni doğmuş gibi alır kucağına. Çocuksu sevinçlere, gölgesiz lezzetlere, lekesiz hazlara komşu eder; sanki yeni baştan buyur edilir insan yeryüzü sofrasına.

Sessizdir oruç. Kitap da öyle. Bağırıp çağırılmaz kitap, vıdı vıdı etmezler; insanın dokunuşuyla canlanır, yürümeye başlar, konuşur, içini açar, fısıldar. İnsan, bakışıyla, bir İsâ [as] dokunuşuyla ölmüş selülozları diriltir, nutka getirir. Gözlerinin karasına değdikçe kâğıt ve mürekkep, yeni aklıklar devşirir aklına, kara sevdalar yağdırır kalbine. İnsanın oruçta elinin kolunun bağlanmışlığı, Mûsa'nın [as] elini göğsüne sokmasına benzer; çıkardığında "yed-i beyza"yı [beyaz el] bulur avuçlarında. Elinde var olduğunu sandığı kudreti, kuvveti sahibine iade eder insan; göğsüne bağlar elini, kalbine koyar dilini. Yeniden başlar gibi olur hayata. Kalbiyle dokunur eşyaya, canının terazisi inceliklere hassaslaşır, mücevherlere acikir kefeleri.

Suskundur oruç. Tutanı olmazsa orucun, orada öylece sessizce durur, bekler. İçinde sakladığı cevherleri saçıp savurmaz ortalığa, incisini ışıktan sakınan sade fısıltı gibi kendi içine kapanır. Kitaplar da suskundur. Okuyanı olmazsa kitabın, o da bir köşede, suskunca bekler. Harfleri yanıp tutuşmaya hazırdır; sessizlikte küllenir ama insan nefesinin dokunuşuyla kor olup parlar, köze dönüşür. Kelimeleri baharı bekleyen tomurcuklar gibidir;

yağmur ve ışık dokunur dokunmaz çiçeğe durur, meyve neşesi kuşanır. Oruç da kitap da insanını bekler söylemek için, söyleşmek için, dirilmek için, diriltmek için.

Oruç da kitap da insanı enfüsüne, içine doğru çağırır. Okumak da oruç tutmak da görüntüye, gösterişe tenezzül etmez. Oruç, insanı içe doğru büyütür, içe doğru tezyin eder, içe doğru derinleştirir. Dışarıya söyleyeceği bir şeyi yoktur orucun. Okumak, her ne kadar görünür olsa da, görüntünün taşıyabileceğinden çok daha fazlasını saklar ardında. Okuyor görünebilirsin; ama okumanın sana ettiğini kimse resme sığdıramaz, objektife düşüremez, renge, biçime bürüyemez. Okumak, "görüntüyü kurtarmak"tan fazlasıdır çünkü.

Elle dokunulur gözle görünür olan Mushaf'ın, yani kâğıt ve mürekkepten ibaret bir cismin, "Kur'ân"'a, yani "okunan" bir çağılıya/kıptıya dönüşmesi, senin nefesinin dokunuşunu bekler. Kitab'ın konuşan bir ruh kuşanması senin okuma eyleminle başlar. "Kur'ân", "kıraat edilen", "okunan" anlamına gelir. Yani okumadığın sürece o, "Kur'ân" değildir; seni bir köşede Mushaf (sayfalar) olarak bekler, suskun ve sözsüz kalır. Senin nefesin iksirdir Mushaf'a; onu "okunur" eyler, "Kur'ân" makamına çıkarır. Senin dilin ve damağın ana rahmidir Mushaf'ın mürekkep pıhtısına. Sımsıcak sarmalar bir çiğnemlik lekeyi, ete kemiğe bürür, tazecik nefeslere sarar, kalbine kıpır kıpır hayatlar düşürür. Haydi Kitab'a can olmaya, Kitab ile can olmaya.

Ramazan'ı "Kur'ân'ın indirildiği ay" olarak tarif eden Rabb-i Rahim-i Hakîm, oruç ile okuma arasındaki ikizliğe dikkat çekiyor . "Kur'ân'ın indirildiği ay"da okumak, oruç tutmak kadar öncelikli olmalı. Ki orucun öğretmenliğiyle, "Okunası" Kur'ân'ın anlamları daha bir açık ediliyor kalbe, nefse ve akla. Ve susuyorum... Kitab ile iftar edinceye... **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İyilikler biriktirilebilir mi?

Senai Demirci 2008.10.05

Ayağımızı kaydıran tuhaf bir bahanedir. Sanki çok büyüktür sermayemiz. Harcarsa bitmeyecek gibidir kazandıklarımız. Ucundan kıyısından tırtıklanmasına razı olur gibiyiz. Ben sizin adınıza itiraf ediyorum. "Nasılca çokça sevabım var, azıcık eksilse de, kenarından yense de çok şey kaybetmem herhalde..."

Böylece birikmiş (mi?) sevaba güvenip günahın avuçlarına bırakırız kendimizi. Sormadığımız soru ise uzaktan dudak büküp seyreder bizi: "İyi de sevap biriktirilebilir mi? Üste üste konulabilir mi iyilikler?"

Bir şeyi biriktirmemiz için harcadığımızın kazandığımızdan az olması gerekir değil mi? Bir şeyleri üst üste koyabilmek için elimizde kalanın elimizden çıkanlardan çok olması beklenir değil mi?

Bir iyilik edebilmemiz için bedenimiz için yapılan harcamalar, dünyamızın ayakta durması için gerekli masraflar, bizim ürettiğimiz iyilikten çok çok fazladır. Mesela, bir an sadece bir defalık "Elhamdülillah..." diyerek nefesimizle, sesimizle ürettiğimiz şükür için, yıllar öncesinden peygamberler gönderilmiş olması, onların sözünün ve sesinin yüzyıllar içinde milyonlarca güzel insanın akıl almaz çileleriyle bize ulaştırılmış olması gerekmiştir. Ayrıca, o andaki şükür üretebilmemiz için bize doğduğumuz (hatta doğumumuzdan da önce) andan itibaren sayısız nimet verilmesi, sevdiklerimizle ve hatıralarımızla o an'a taşınmış olmamız gerekir. O an şükrettiğimiz şeyi tadacak zevk, duygu, dil, damak, dudak, mide, göz, koklama gibi sayısız yeteneklerimizin hazır edilmiş olması gerekir. Hiçbirimiz az önce hiç olduğumuz, biraz sonra da yokluğa düşeceğimizi bildiğimiz

bir sürpriz "an"ın içinde lezzetleri tadamayız. Alışıklıktır lezzetleri büyüten. Tanıdıklıktır mutlulukları derinleştiren. Gafletle de olsa hiç bitmeyecek sanmakla mümkün olur sahici bir hazzın dudağına dokunmak. Yaşadığımız her sıradan an sıra dışı hazırlıkların zirvesinde sunulur bize.

Ayrıca, tek bir şükre yetecek nefesimiz verilirken, güneşin tepemizde duruyor, yıldızların üzerimizde bekliyor, dünyanın altımızda dönüyor olması da gerekir... Bize yapılan yatırımlar karşısında üretebildiklerimize bir bakabilseydik, hiç şüphesiz işten atılası bir işçi gibi yerin dibine girmek isterdik. Dil ucuyla olsun ürettiğimiz bir şükür için kâinat bir uçtan bir uca hazır ediliyor ayağımızın altında. Üretim hızımız tüketim hızımıza kıyasla öyle az ki... Hadi bütün zamanlarımızı iyilik üretmeye harcıyoruz diyelim. Ne kadar kaliteli ürün ortaya çıkardığımız sorgulanmalı değil mi? Ne kadar sahici söyledik "Elhamdülillah"ı meselâ? Anlamına kendimizi ne kadar kattık? Hem sonra, "Elhamdülillah..." diyebilenler arasında olmak da bir nimet değil mi? "Elhamdülillah" diyebilen azlardan olma nimetine, "Elhamdülillah"ına karşılık ebedî karşılıklar bekleme ayrıcalığına karşılık yeni "Elhamdülillah"lar demeler borçlandığımız ortadayken, ürettiğimiz şükürleri stokladığımızı söyleyebilir miyiz? Ürettikçe daha çok hamd borçlanmıyor muyuz bize hamd etmeyi öğreten ve hamd edilesi nimetler veren Tedarikçimize?

Üst üste koyabilmek için sevaplarımızı elimizden kalanın elimizden çıkandan fazla olması gerekiyor. Ya iğrenç bir gıybetin yangınında kül etmişsek elimizdekileri? Ya amansız hasetlerin seline kaptırmışsak depoladıklarımızı? Ya ürettiklerimizin hepsi de defolu diye pazara bile sürülmemişse?

Nasıl olur da sevabımıza güveniriz şu halde? Hele de ucundan kıyısından tüketilebilecek kadar garanti sanmakla yeni bir kötülük ürettiğimizi bile bilmeyecek kadar gafilsek, nerede sermayemiz, nerede biriktirdiklerimiz?

Her anın dizi dibinde sevap müflisi bir yoksul gibi, yüzümüz yerde, boynumuz bükük dua etmeliyiz, dua etmeliyiz, dua etmeliyiz. Rabbimizin katında bize saklanmış merhameti ve bağıışı, kendi biriktirdiklerimizden daha çok, daha çok, daha çok bilmeliyiz. **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yazarın sermayesi içtenliğidir

Senai Demirci 2008.10.12

Ara sıra kendimden şüphe etmiyor değilim. Gençlik ekine ait bu sayfalar. Ben kırkını aşmış bir adam olarak yine de delikanlıca yazmaya çalışıyorum. Ama. Henüz bir delikanlının dikkatini çekebilmiş değilim. Oğlum Mehmed Furkan'ın. Hele de komşum köşe yazarlarına baktığımda, söz dağarımın epey ağır düştüğünü görüyorum. Yoksa yaşlı mı düşünüyorum?

Klişeleşti mi söylediklerim? Basmakalıp teselli cümlelerinde oyalanıp duruyor muyum? Ben ve yaşıtlım arkadaşlarım da gençliğimizde, miadını doldurmuş yazar ağabeylerimizden şikâyetçi olurduk. Sıra bana da gelmiş olabilir.

Gençlerden birinin e-postası düşündürdü bana bunları. Şöyle yazıyordu delikanlı ya da genç kız: "Ben bir üniversite öğrencisiyim. Aklıma takılan sorular var ve kimse de cevaplayamadı. Cevap verenler de sıradan teselli cümlelerini sıralayıp durdu." Bir gencin kaleminden çıkan bu umutsuzluk kokan sözlere cevap yazmaya

niyetlenir niyetlenmez, kendimi de "teselli cümleleri sıralayıp duracaklar" arasında sayılma ihtimaline hazırlamak zorunda kaldım. Sanki bir bubi tuzağı gibi, açmazsan patlayacak, kapalı bırakırsan hep patlamaya hazır olacak. Böylesi zihinsel düğümlerimiz öyle çok ki... Hem kilitlenmenin sancısını çekiyoruz, hem de kilitlenmenin açılmasıyla karşılaşacağımız daha büyük sancıyı göze alamıyoruz. Mayın gibi. Ayağını çektiğinde patlar, patlamasın diye ayağını çekmezsen de sen korkudan "patlar"sın. Galiba, her birimizi böylesi buzdan zeminler bekliyor hayatta. Ayağını değdirene kadar düz ve sağlam sanırsın, bastığında ise hiç ummadığın bir boşlukta bulursun kendini. Yazan bir ağabeyiniz/amcanız/babanız olarak en büyük korkum sahici olamamak. Okuyucuyu sahici soruların soğuşunda üşüyen akılları şal gibi örtüveren klişelerle oyalamak ne ağır bir suçtur. Okuyucuyu yakıcı acıların üzerine soğuk kül gibi çöküveren basmakalıp ifadelerle kandırmak ne ayıp bir iştir. Okuyucuyu gerçek düşünüşün iniş çıkışlarını hoyratça silivermiş slogan ifadeler arasında dolaştırmak ne utanç verici bir tembelliktir.

Gencin sorusunu ve verdiğim cevabı şimdilik saklı tutuyorum ama beni ittiği ürkütücü çaresizlik açıkta bekliyor. Kolayca kotarılmış bir yazıdan, dizi dibinde ter dökülmemiş bir ifadeden, son noktası konulurken yazanını da şaşırtmamış bir makaleden şüphe etmeye meyilliyim. Kanamalı yazar, kanamalı ki kanatmalı.

Bir diğer e-posta ise bir hanım kardeşimden geldi. Bu da kendimi kendime bir fildişi kulede sobeletti. Başı açık ve başı kapalı olmayı, "on/off" düğmesi gibi basitçe algılamaya alışık zihnimin çeperlerini yırtan bir empati borcuna soktu beni. Kolayca yazdığım "Açıkta bırakılmış kadınlar" yazıma bir katkıydı/bir tepkiydi bu. Dışarıdan baktığım için içindeki kıvrımları göremediğim bir sorunu bütün delişmenliği ile kucağımda buldum. Herkesi yaralayabilecek/yaralayabilecek kategorik düşünme konforu nedeniyle yüzleşmeyi göze alamadığım amansız çelişkilerin saçaklarından düşen delici buzları beynime saplayan bir çılgılık bu...

Şu cümlelerdeki içtenliğin hangi tanımsız acıyla mayalandığını, ne kadar da soğuk bir yalnızlıkta demlendiğini anlamaya çalışıyorum hiç olmazsa:

"Bu yazıyı [Açıkta bırakılmış kadınlar] okuyunca, eşi ya da kendisi geniiş kamusal alanlarda, damdan düşen(itilen) bizleri düşündüm. Ya evinde oturup birilerinin her şeyi düzeltmesini bekleyeceksin (bu arada çocuklarına maymun ataları dayatılacak, Ramazan'da oruç tutan çocukların karşısında derste yemek yiyerek 'oruç diye bir şey yok, sakın haa benim annem de oruç tutarken açlıktan öldü' dersleri verilecek, diğer deriini ve de dokunulmaz kamusal alanlarda dindar avına çıkılacak) ya da akan hayatın en ortasına (meydanı boş bırakmamacasına) atlayacaksın. Örtümü (sadece başörtümü) tamamen iki hafta önce çıkardım. Sadece sokak aralarında, kamusal mekanım dışında, gizli tiyakiliklerin kuytu köşelerinde çekilen derin nefeslerdeki gibi huzurdu benim (bizim) için. Yıllarca eşinle yan yana yürüyememektir, hep yalnız olmaktır. Ama hiçbir zor gelmiyordu. İnsan düşündüğü, inandığı gibi yaşamalıydı(dır). Kamusal alan o kadar genişledi ki odamıza hapsoldük. Kabul edilmiş duam, bahar yanı, benden önce o olan ve bütün vs...lerim canım eşim bu 'yükü' bilinen sebeplerle daha fazla taşıyamadı. İlk defa dışarıda yan yanayız. Malum tehlike ortadan kalktı. Güzel, sıcak bir bahar. Ama ben çok üşüyorum. Kırgınım, kızgınım. Örtülerimi katladım, kaldıramadım. Birkaçını kanayan ruhuma, diğerlerini bütün yabancı gözlerle bağladım. 'Temiz kalpli' modern yakınlarım zafer çılgılıklarını içlerine hapsedip birbirlerine 'sonunda...' müjdeleri verirken, 'hasta mısın' ilgileriyle beni daha da hasta ediyorlar. Evet çok hastayım. Kitaplara sığınyorum. Gece yaralarına, gözyaşlarıma sığınyorum. Yine O'na sığınyorum(z). Sahi aranızda damdan düşen(itilen)lerden anlayan doktor var mı? Boş verin..."

Herkes adına kaleme sarılırken, söze bağlanırken "boş verin..." diye iskartaya çıkarılmak o kadar ağır bir yara ki.. Bu yazdıklarımın içtenliğine sadece bu ağır yaranın acısına güvenerek kefil oluyorum...

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne kadarsan, o 'kader'sin!

Senai Demirci 2008.10.19

Kader deyince, sizin aklınıza da, yaşayışımızla ilgisini kaybetmiş, gecemizi gündüzümüzü ciddiye almayan, ne çektiğimizi unutmuş, ilgisiz ve duyarsız, değiştirilemez ve dokunulmaz kalın ve koyu yazılar geliyor mu? Böylesine uzak ve ilgisiz bir kader, haliyle "kötü" oluyor, "zalım felek" diye anılabiliyor.

Üzerimize bir kâbus fotoğrafı gibi ilıştırıyoruz kaderi. Bizi biçimden biçime sokuyor, bize format atıyor, bizi oradan oraya sürüklüyor ama biz ona hiç itiraz edemiyoruz, tek satırını değiştiremiyoruz.

Bu yüzden, hep kadere karşı direndiğimizi iddia ediyoruz. Yazgımıza karşı çıkıyoruz kendimizce. "Kırışıklık kaderin olmasın!" diyebiliyoruz meselâ. Sanki -bir şekilde olacaksa- kırışksız halimizi kaderden kaçırıyormuşuz gibi. Ya da "Düş yakamdan ey kader!" dercesine ilgisizliğe mahkûm edildiğimizi varsayıyoruz. Başına acılar üşüşmüş bir kız çocuğuna bakıp "ah kadersizim!" deyiveriyoruz. Belki de "Ne halin varsa gör!" vurdumduymazlığı ile yazgımızla boğuşmaya terk edildiğimizi düşünüyoruz. Hapse düşmüşsek, "kader mahkûmu" sayıyoruz kendimizi. Madalya alanın kaderle işi yok sanki... Şampiyon olanlar kadere rağmen şampiyon oluyor gibi. "Kaderin hükmü" değil altın madalyalar. Başarıdan başarıya koşan kaderini bozuyor, yazgısının kara kutusunu parçalıyor sanki. Dik duranlar alın yazısını siliyor. Burnunun doğrusuna giden, inatçı, vurdumduymaz, aldırıışsız, acımaz, karagözlüklü bir adam gibi hayal ediyoruz kaderi. Tekdüze davranışlar, muhataplarını sıradanlaştırmalar... Detayları önemsememeler. Durup da bakmaz bir çocuğun gözlerinin içine... Paçalarını sıyrıp da ayağını sulara sokmaz kader... Büyük işlerin adamı, ince işlerden habersiz... Ara sıra geri dönüp de el sallamaz ardı sıra bakana... Siyah takım elbiseli. Kopkoyu camlı bir arabasıyla kalabalığı dağıtır gibi.

Kader, yapıp ettiklerimizi de edemediklerimizi de, elimizden gelenleri de gelmeyenleri de, kazandıklarımızı da kaybettiklerimizi de hep birlikte kuşatan, sarıp sarmalayan şeffaf bir örtüdür oysa. Kader de bizimle birlikte nefes alıp veriyor. Göğsümüzün iniş kalkışlarına eşlik ediyor. Kalbimizin kırıptılarınca kırırdıyor. Eğiliyor gözlerimizin içine. Parmak uçlarımıza kadar dokunuyor. Elini omzumuza koyuyor usulca. Yokuşlarda bizimle birlikte yoruluyor. Ter döküyor yanı başımızda. Kalabalıkta gelip buluyor bizi. Kuyrukta beklerken yanaşiyor yanımıza. Ayağımız kaydığında o da kanıyor günaha. Parmakları sızlıyor bizimle birlikte. Soğukta kartopu oynuyoruz çocukça. Bizimle acıkıyor, bizimle susuyor. Seviniyor yarım çiğnenmiş çikletimizi yeniden bulduğumuzda.

Yo, yo, öyle uzak değil bize kader. Öyle habersiz geçmiyor yanımızdan. Öyle kaygısız değil dertlerimize. Güneş ne kadar uzak görünür bize. Oysa, göz bebeklerimizin tâ içine sızmaktadır, tenimizin her noktasına dokunmaktadır. Güneş ne kadar kaygısız durur kederlerimize. Oysa, her ışıltısı sevinç bahşeder gönlümüze, göğsümüze. Ne kadar da küçümser gibidir hayatımızı güneş. Oysa, her köşeye, her kıvrıma, her gölgeliğe ve aydınlığa sarılıverir. Sıcacık. "Bu kadar!" dediğimiz her köşede bekler bizi kader. Nefeslerimizi kesen "Buraya kadar!"ların eşliğinde tebessümle bakar bize kader.

Kaderden ayıracağımız/ayıklayabileceğimiz bir şey yok ki... Kaderin bize ilgisiz kaldığı bir an yok ki.. Dediği gibi şairin: "Kader beyaz kağıda sütle yazılmış yazı/Elindeyse beyazdan gel de sıyr beyazı." (Necip Fazıl) Beyaz kâğıt

ne kadar canlı ve somutsa elimizde, "sütle yazılan yazı" o kadar taze, o kadar sıcacık. Beyazlarımızın hepsi sütün içine akıyor. Süt, beyazlarımızın hepsini içinde ağırlıyor.

Kırıksızlık kaderden kaçırılmış bir şey değildir meselâ. Kırıksızlığı düzeltecek ilaç bulma becerisi de kaderin içinde. Herkese rağmen sivrilip ayakta durmak da, direnip sağ kalmak da kaderin hükmüne dahil. Şampiyon da mahkûm kadar "kader mahkûmu". "Kitabın anası benim yanımda" diyor Rabbimiz. "Dilediğimi değiştiririm, dilediğimi sabit bırakırım." Hakkımızda, kaderimizi bile değiştirebilir sandığımız bir kaderin takdir edilmesi ne kadar sabitse, değiştiremeyeceğimizi sandığımız sabit kaderlerimizin de değiştirilebilirliği o kadar sabit. Sabit olan O'nun dilemesiyle değişebilir; değişebilen O'nun dilemesiyle sabitleşebilir. Ne olursa olsun, hep O'nun dileme sınırları içinde yürüyoruz. Yazgının anası, kaderin aslı O'nun dilemesidir. Olan olmuşsa, O'nun dilediğidir. Olmamışsa, O'nun neyi dilediğini bilemeyiz. Dilemesini bekleriz. Öyleyse, ne unutulduk, ne gözden çıkarıldık ne de bir yazının soğukluğuna mahkûm edildik. Kader hep bizimle akıyor. Bizimle yazılıyor. Bize O'nun dilediği kendi dilediğimizce yazılıyor.

Şu anda yazının tam ortasına b/akıyorsun. Sen ne kadar titriyorsan yazı da o kadar... **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bence siz bizi "şeriat"la yönetiyorsunuz!

Senai Demirci 2008.10.26

İnsanlık işte. Bir iş edersin, sonra beğenmeyebilirsin. Bir hatadır etmişsindir, dilin sürçmüştür, öfkene yenilmişsindir, yakıp yıkmışsındır bir kere. Sonra pişman olursun, gizli gizli yanıp tutuşursun. Ama evin babasisindir, büyüğüsündür. Öyle çocukça özür dilemelere yetkin yoktur. "Pardon!"larla yırtamazsın.

"Ben ettim sen etme!"lerin serinliğine başını sokamazsın. "Yüksekçe" bir mevkidesindir. Raconun bozulabilir. Raconu bozma korkusu sana racon olarak kesilir. Zaaf gösterdiğin yerde, tükürdüğünü yaladığın demde karizman çizilir, otoriten dağılabilir. İyisi mi içinde kalsın. Lafını etme. Kendi kendine söylen dur. İçinden mırıldaniver pişmanlığını.

Yüce yargıçlarımızı keşke gerekçe yazmaya zorlamasaydık. "Oldu bir kere!" demelerine izin verseydik keşke. Vicdanın dalga dalga yükselen kıpırtıları, bıraksaydık da kendi kıyılarına vurup vurup geri dönseydi. Ulu orta bağırıtmaya zorlamakla ayıp ettik. Herkesin duyacağı meydanlara çağırıp da ettikleriyle yüz göz olmaya mecbur tutmakla hata ettik.

Benden nasihat: Birini seviyorsanız, bırakın da kendi hatasıyla kendisi yüzleşsin. Ulu orta yüzüne vurup da hatasını savunmak zorunda bırakırsanız, hatadan dönüşünü zorlaştırırsınız. Pişman olmasına izin vermezseniz, hatadan dönme yollarını kapatırsınız. Kendi egosunu, gururunu kocaman bir kaya olarak doğruya giden yola koyarsınız. Kendisini kendisine kilit yaparsınız. Kendi haline bırakırsanız, sessiz sedasız dönebilir belki, eve dönmeye yüzü olabilir.

"Nasılmanız öyle yönetilirsiniz" der Elçi (asm). Yani yönetilme şeklinizle istekleriniz arasında sürekli bir geçişkenlik vardır. Sen genleşebilirsin, yönetimin de genleşebilir. Sen daralabilirsin, yönetimin de düğmelerini ilikler, kemerini sıkar, inceler. Yasalarla insanlar arasında sürekli geliş gidişler olmalıdır. Yasalar elbise gibidir üzerimize. Şişmanlarsak onlar da genişler. Zayıflarsak onların da bedeni küçülür. "Al sana ayakkabı, ayağını sıkacak ama yürü!" demekle yürümez işler. Ayak önceliklidir, ayakkabı adı üzerinde kabı olduğu ayaklara göre değişir. Kanunlar, yönetmelikler, anayasalar insanlar içindir. İnsana göre kesilir biçilir yasalar. İnsana göre daralır genişler devlet. Devlete göre insanın ayar edilmesi tuhaftır. Yasalara göre halkın esnetilmesi günahtır.

Korktuğunuz gibi değil beyler! Korkuttuğunuz gibi de değil. Gerçek korkularınızı maskeleyerek için ürettiğiniz korkularla yüreğimizi hoplatacak safdillik yok artık bizde... "Şeriat gelecek!" korkusuyla yönetmeye kalkmadınız mı bizi? "Şeriat"ı manivela yaparak, hepimizi bir yerlere savurmadınız mı? "Laiklik elden gidiyor!" diye tir tir titrediğinizi hiç sanmıyorum. Siz, aslında "gelir ha!" diye öcüleştireceğiniz "o şeriat"ın elden gitmesinden korkuyorsunuz!

Siz başörtülü kızlarımızın da başörtüsüz kızlarımız kadar vatanını sevdiğini pekâlâ biliyorsunuz. Bu ülkede "açık/kapalı" diye bir ayırımı sizden başka kimselerin ciddiye almadığından adınız gibi eminsiniz. Bu topraklarda değil sadece, bu toprakların şimdiki sınırlarının çok çok ötelerinde gayr-i müslimi ve Müslüman'ıyla, Alevi'si ve Sünni'siyle, Türkleriyle Kürtleriyle insanların yüzyıllar boyu korkuttuğunuz "şerait" sayesinde sorunsuz, gerilimsiz yaşayabildiğini ve hâlâ da dekolte giyineniyle çarşafısıyla bütün kadınların aynı yaşayış kodlarını paylaştıklarını pekâlâ itiraf ediyorsunuz. Adım gibi biliyorum ki, başı örtülü kadınla, başı açık bir kadının sokakta kol kola gezmesi, köşe başlarında kucaklaşması ödünüzü kopartıyor. Eminim ki, kapalı ve açık öğrencilerinizin baş başa verip ders çalışabilmesi sizi hayli üzüyor. Dayanaklarınızın hepsini bir anda yıkıyor çünkü bu manzaralar. Artık korkulacak bir şeyin kalmaması rahatsız ediyor sizi. Korkuttuğunuz şeyin hiç de korkulacak bir şey olmadığının anlaşılması sizi çıplak ve savunmasız bırakıyor.

Öyle "nasıl olursanız olun, böyle yönetileceksiniz!" demesini arzu ettiğiniz "o şeriat"ın gerçekte var olmadığı anlaşıldığı için kaygılısınız. İnsanların üzerine sakallı cübbeli adamların zoruyla, çatık kaşlı tahammülsüz zorba kadınların telkiniyle tepeden indirilmesini hayal ettiğiniz "o şeriat"ın sizin uydurmanız olduğu açığa çıktığı için fena halde tırsıyorsunuz.

N'apacaksınız şimdi? Elinizde malzeme kalmadı. Diyorsunuz ki, "Nasıl olursanız olun, işte böyle yönetilirsiniz!" "Nasılmanız öyle yönetilirsiniz!" diyen o harbi delikanlı sözünü söyleyenlerin yanında olmadığınız için üzgünsünüz.

Elde malzeme kalmayınca, çaresiz siz kendi "şeriat"ınızı üretecektiniz. Bunu beklemeliydik sizden. Sizi biz çaresiz bıraktık. Köşeye sıkıştırdık. Umduğunuzu bulamayınca bizden, başımıza baskıyla "baskı yapabileceğimizi" yazdınız. Nasıl olursak olalım, işte böyle bilineceğiz bundan böyle. İsteyen öğrencilerin başlarını örtebilmesinin başını örtmeyenler üzerinde baskı yapabileceğinden korkuyormuşsunuz. Aşk olsun! Korktuğunuz başınıza geldi zaten... "Baskı" mı demiştiniz? Başınızda sayın bayım başınızda! Saçınızın tek bir telini bile göstermeyecek kadar sarmış her yanınızı. Baskı! **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fatma: Kalbi kıyamda...

Senai Demirci 2008.11.09

Yürüye bilseydi, bu kadar yakınımaya gelebilir miydi? Tutsaydı ayakları, adım atabilseydi meselâ, gönlümüze bu kadar teklifsiz girebilir miydi? Kasları o amansız kıpırtısızlığa doğru eriyor olmasaydı, kaçıp gider miydi yoksa bizim gibi? Çağrıldığı yerden uzakta mı gecelerdi avuçları? Beklendiği köşelerden ıraklara mı düşerdi sesi, nefesi? Kalkabilseydi tekerlekli sandalyesinden, terk eder miydi tercihe en lâyık yerleri?

Köşesinde oturuyor Fatma. Buruk bir şiir gibi. Epeydir eski kapakları arasında mahcup bekleyen sahaf kitabı gibi. Dağ başında bir koyakta unutulmuş bir göze sanki. Dupduru. Zayıf. Ama kaynıyor. Akışıyor. Yolunu ancak

garip aşkların bildiği bir dağ evi gibi. Sadece kuşların bildiği adresinde. Oturuyor. İnsan aklının varlık üzerindeki duruşunu temsil edercesine...

Dini lüzumsuz bilgilere boğan, gereksiz ayrıntılarla bulandıran, kul ile Rabbi arasına çetrefilli cinnetler sokan, Kitab'ın duruluğunu tuhaf tekniklerle bulandırmaya yeltenen "çok bilmiş" gillerin Fatma'nın ümmiliğinden öğrenecekleri çok şey var... Utanmayı unutmamışlarsa, benim gibi yüzlerini yerde saklayacakları kesin. Çok şey bilmenin o metal kabını kırıp kalplerine azıcık nefes aldırabilirlerse, gözyaşlarının gecikmişliğine yanacakları kesin.

İstanbul'u tarif ediyor Fatma... Bin bir zahmetle, sadece bir kerecik geldiği İstanbul'un kalbine ilk görüşte giren o: "Çok sıcaktı. Bir de nem vardı. Sanki terliyordu İstanbul. Tabii ya, içinde Eyyub Sultan yatınca, Fatih'ler yatınca, sen olsan sen de terlersin..."

Tarif edemediğim o ses o sabah çağırınca, Berat (Demirci) hocamın közlenmiş mantarlı kahvaltısını bile gözden çıkarıp köyüne kadar vardık. Annesi karşıladı kapıda. Hiç şaşırmadı. "Biliyordum sürpriz yapacağınızı." dedi. O köşede, kitapları yanı başında, mealiyle okuduğu Kur'an'ı başucunda karşıladı bizi Fatma. Nasılsa bilemez de ben de araya nasihat sokuştururum diye sorduğum sorulara verdiği karşılıklar, benim ve dostlarımla dilini bir anda felç ediverdi. Sustuk ve ağladık sadece. Konuşmaya mecalim olduğunda, Fatiha'dan açtım bahsi: "'Din' ne demek Fatma?" "'Borç' demek hocam." "'Din günü' peki?" "-Herkesin borçlu olduğu gün... Herkes borç içinde. Her an her şey her şeyden borç istiyor, borç alıyor. Herkes borçla var oluyor. Ödünç yaşıyor." "-Öyleyse 'Mâlik' ne demek söyleyebiliriz artık..." "-Kimseye borcu olmayan. Herkesin borç aldığı. Herkesin varlığını ödünç aldığı... Asıl Sahip." "-Demek ki, kim kime ne veriyorsa hepsi O'ndan alıp da veriyor. Şu 'borç günü'nde hepimiz her teşekkürü O'na borçluyuz. Yani... Elhamdülillah..."

Bütün şarkıları yarım bırakıyor Fatma'nın sesinde saklı o yumuşacık bilgelik. Sözlerin hemen hepsi kuru kalıyor içine doğru kanayarak büyüttüğü hikmet deryasının yanında. O da bildiğimiz gençlerden işte. Tek farkı, yürüyememesi. Sadece 22 yaşında. Onlu yaşlarından bu yana giderek gücünü kaybeden kaslarıyla fiziksel olarak hızla yaşlanmanın dramını yaşamış. Önce ayak uçlarına basa basa da olsa yürümeler. Sonra dizlerinde zorlanmalar. Gençleştikçe ihtiyarlama. Çaresiz oturup kalma. Yaşı ilerledikçe aczin arttığı o ihtiyarlık günlerini gencecik yaşında tamamlamak nasıl bir duygu olsa gerek?

Ayrılırken, tembihledim. "Sana gelen herkese her gün sadece bir ayet bir de hadis anlatacaksın." İtiraz etmedi. Fırsat bulduğumda ben de alıyorum ayet ve hadis haberlerimi Fatma'dan. En son "Bugünkü ayetiniz Kevser Sûresi'nin hepsi olsun..." dedi. Fizik Tedavi seansını bekliyordu. Araya tarif edemeyeceğim tatlılıktaki o gülüşünü kattıktan sonra ekledi: "Benim Kevser'im annem! Ya sizinki?" Durdum sadece. Sustum. Göğsüme doğru iniveren soğuk hançeri bir yerinden yakalamaya çalıştım. Nasıl gafletti bu? Onca yıl oku oku da, bir kere olsun "Sana Kevser'i verdik..." diyen Rabbinin sözünü üzerine alınma... Neydi sahiden Kevser'im benim? Neydi?

Fatma'nın ziyaretine birlikte gittiğimiz sevgili dostum Ahmet Bulut, Hilal TV'deki Namazla Diriliş programında yayına bağlayınca en sık gördüğü rüyayı anlattı Fatma. Program konuklarını da seyircileri de gözyaşlarına boğan rüyayı belki ben hiç göremeyeceğim: "Namaz kılarken kıyama kalktığımı görüyorum hep. Uzun uzun kıyamda duruyorum. Namazı kıyamla kılınca kendini önce rükuda, sonra secdeye doğru küçülttüğünce küçültüyorsun.. Öyle güzel oluyor ki... (O tatlı gülüşler giriyor araya yine.) Sanki Rabbim beni sevindirmek için rüyamda hep ayağa kaldırıyor..."

Söz verdim. Ben de kıyımlarımı uzun tutacağım... Hem sadece kalıbımı değil kalbimi kıyama kaldıracacağım.

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Ben var ya, ben!"

Senai Demirci 2008.11.16

"Allah beni yaratırken bana niye sormadı? Belki de ben insan olmaya itiraz edecektim. Bu sınavda bulunmak istemeyecektim. Şimdi de intihar edip oyundan çıkmama izin vermiyor?"

Bu soruyu çok duydum. Duymadan önce de sorduğumu hatırlıyorum. İnsanı bir anda bıçak sırtında bırakıyor o soru. Yokluğun kıyılarına savrulduğunu görüyorsun birden. Hiçliğin soğuk nefesini ense kökünde hissediyorsun. İtirazın en keskin bu. Çoklarının varlığın sıcakık koynunda uyuttuğu kaygıları dürtüyor, şüpheleri uyandırıyor.

Bir defa, "ben" diyorsan, orada dur... Çünkü sen "ben" demeye sana sorulmayan o var edilme kararından sonra başladın. Var edilmeden önce "ben" dediğin sen yoktu ki sana (yani "ben" dediğin kişiye) bir şey sorulsun. "Ben" deme ayrıcalığı sana verildi. Hiç hak etmediğin halde hediye edildi. Sen "ben" diye var olmadan önce, sana soracağı bir "ben" in olsaydı, yine sana sorulmadan var edilmiş "ben" in olmuş olacaktı. İtiraz ettiğin anda, zaten itiraz ettiğin şeyi, yani "ben" i elinde bulacaktın. Ne garip! Sana sorulsaydı olmamış olmasını isteyeceğini söylediğin şeyin isteyip istemeyeceğinin sana sorulması için olmuş olmasını istiyorsun. "Ben" olmaya itiraz etme fırsatını yakalamak için bile "ben olsaydım!" diyorsun. Söylediğini tekrarlayalım birlikte: "Ben olsaydım, ben olmak istemezdim!"

Üstelik anladığım kadarıyla, "ben" demekten de hayli memnun gibisin. "Ben" diyebilmene hiç itirazın yok. Tam tersi, yeterince "ben" diyemediğin için kırgınsın. "Niye bana sormadı?" derken, "ben" inin daha önceden, hatta var edilmeden önce ciddiye alınması gerektiğini söylüyorsun. Daha açıkçası, "ben" in henüz var bile değilken görülsün, hesaba katılsın, kale alınsın istiyorsun. Demek ki sen "ben" demeye öteden beri heveslisin. Var edilirken fikrin sorulmadı diye alındığın o "ben" den memnun olmalısın ki, "bana sorulsaydı!" diyorsun. "Ona/şuna/buna/sana sorulsaydı!" demiyorsun. Başkasının hakkında karar vermesine razı olmayacağın kadar dokunulmaz biliyorsun "ben" ini. Zaten itirazın da, sözüm ona sana değil başkasına sorulmuş olması. Fikrin alındığında, önemsendiğin için mutlu olacağını açıkça söylediğin o "ben" ini şimdi niye beğenmiyorsun?

İyi ki de "Niye beni yaratırken bana sormadı!" diye sorabiliyorsun. İyi ki. Ya tersi olsaydı? Takdirine itiraz ettiğin, kararını eleştirdiğin o Allah, seni "ben" diyebilecek halde yaratmasaydı eğer, "Allah beni niye böyle yoklukta bıraktı?" "Allah beni yaratmama kararını niye bana sormadı?" diye sorabilecek miydin?

İyisi mi, sen sen ol, "ben" diyebildiğine, "ben" diye bilindiğine şükret. Ömrünü ikiye ayıralım mesela: BÖ ("Ben" den öncesi) ve BS ("Ben" den sonrası). "Ben" diyebildiğin andan sonra sana verilmediğini düşündüğün, senden eksildiğini, senden esirgendiğini sandığın şeyleri bir kenara koy. (Ki "Bana sorsaydı, ben belki var olmak istemezdim" itirazının sebebi bu sorunlar olmalı.) Bir de, "Ben" diyebilmeden, diye bilinmeden önce, sana verilmeyeni bir kenara koy. Hangisi daha büyük bir eksiklik? "Ben" den önce yoksun. Yokluğunun sen bile farkında değilsin. Eksikliğini kimse dert edinmiyor. Aranıp sorulmuyorsun bile. Hiçbir yerde ciddiye alınmıyorsun. Yoksun ve yok sayılıyorsun. Küçümseniyorsun. Hakaretler görüyorsun. Hesaba katılmıyorsun. Olsan da bir olmasan da bir başkaları için. "Ben" diyemediğin için, "Benim" diyebileceğim hiçbir şeyin yok. Olamaz da! Tekrar hesapla: "Ben" dediğin ana kadar sana verilen, ben dedikten sonra sana verilmediğini düşündüklerinden o kadar fazla ki. İtiraza hiç hakkın yok. Ben verilmeseydi sana, sana verilmeyene bile itiraz edemediğin, itiraz edemediğin gibi verilmediğini bile fark etmediğin dipsiz bir boşluk olacaktı yerin... Varlık bardağının "ben" diyebilmenle doldurulan tarafı o kadar büyük ki, boş dediğin tarafı ancak o dolu tarafın, yani "ben" in sayesinde görebiliyorsun. Yoksa, ne boşluğu bilirdin, ne de eksik olduğunu fark ederdin. Hesaplarda hiç yeri olmayan, sıfır kadar bile ciddiye alınmayan bir lüzumsuzluk olurdun. Eksik olurdun. Eksikliğin bile

hissedilmezdi. "Ben" diyemediğine bile itiraz edemezdin. İtiraz etmen gereken "ben"sizlik halini bana anlatamazdın. O soruyu seslendirecek dudakları bile bulamazdın. O cümleyi söze dökcek nefesin bile olmazdı.

Hem sonra, "ben" olarak sen hiçlikten çıkarıldın. Ananın bile yüzüne bakmayacağı, çöpe atılsa kimsenin fark etmeyeceği bir pıhtıdan şimdi toz konduramadığın "ben" diye bil(in)diğin hale geldin. Sen sana verildin. Ben bana verildim. Hiç hak etmediğimiz halde... Hiç hakkını veremeyeceğimiz halde... Şimdi, sen, sana verilenle sana verene isyan etmeyi onurlu bir davranış sayar mısın? Sana hiç yoktan verdi diye "ben"i, o "ben"inle seni "ben" eyleyen O'na kafa tutmayı kendine yakıştırır mısın? **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Üç kader sorusu...

Senai Demirci 2008.11.23

"Madem önceden biliyor ne yapacağımızı, o zaman ne yaparsak yapalım O'nun bildiğini yapıyoruz. Boş yere uğraşıp duruyoruz. Kaderin mahkûmuyuz."

Hemen kalk yerinden bir takvim yaprağına bak. Orada senin de önceden bildiğin şeyler yazılı. Güneşin, meselâ üç ay sonra, oturduğun şehirde hangi dakikada doğacağını ve batacağını yazmış olmalılar. Artık sen de önceden biliyorsun. Acaba güneş, sen öyle bildiğin için mi o dakikada doğuyor? Yoksa güneş o dakikada doğacağı için mi sen öyle biliyorsun? Gördüğün gibi, bilmek olmayı belirlemez, olmak bilmeyi belirler. Bir iş olmuşsa/olacaksa, öyle bilinir. Bir iş nasıl bilinirse, öyle olmaz. Öyle bilindi diye öyle olmaz. Öyle bilinecek diye öyle de olmaz. Allah'ın da önceden bilmesi, ne edeceğimizi belirliyor değil. Bizi böyle ettiğimiz için, O önceden öyle biliyor. Yoksa, O'nun da sonradan bilmesini mi arzu ederdin? Zamanı yoktan var eden, sence zamana mahkûm mu olsun? O da mı "az sonra"ları beklesin?

"Hayır ve şerri Allah'tan biliyoruz. Üstelik, böyle iman etmemiz isteniyor. Şer Allah'tan ise ben var olan bir şerri tercih ettim diye, bir kötülüğü seçtim diye bana niye günah yazılıyor, niye hesap soruluyor?"

Sanıyorum, en son girdiğin test sınavını unuttun. Sınav kâğıdında, her sorunun altında bir doğru cevap, dört yanlış cevap yazılıydı. Yani, elinde tuttuğun kitapçıkta "yanlış"lar "doğru"ların dört katı fazlaydı. Hiç sınav kitapçığını/kâğıdını hazırlayanlara, "Niye bu kadar yanlış yazdınız?" diye itiraz etmek aklına geldi mi? Onların "yanlış"ları yazmaları sence "yanlış" mıydı? Elbette ki hayır! Onların yanlışları yazmaları senin doğruyu seçme yeteneğini görmeleri içindi. Onların yanlış yazmaları yanlış değil, senin yanlış seçmen yanlıştır. Bunun gibi, dünyada doğrular da var, yanlışlar da... Yanlış olanın önünde seçenek olarak durması yanlış değil. Senin onu seçenek olarak seçmen yanlış! Bu kuralı büyüklerimiz, "halk-ı şer, şer değil, kesb-i şer şerdir!" diye yazmışlar. Anlayacağın: Allah'ın kötülüğü var etmiş olması kötülük değil, senin kötülüğü seçmen kötülüktür.

"Kader belirlenmiş, bize yapacak bir şey kalmamış.. Madem ki, Allah cennetlik mi cehennemlik mi olacağımızı baştan biliyor. Bizi niye yoruyor, en başından koysaydı ya cennetine ya da cehennemine?"

Dünyada ne edeceğimizi biliyor Allah: Doğru. Önceden biliyor: Bu da doğru. Peki ya O'nun önceden bildikleri sonradan olmazsa, O neyi bilmiş olacak! Sonradan olacaklar olacak ki, önceden bilmesi doğru olsun... Farz edelim ki, "biliyorum nasılsa" diye hiçbirimizi dünyaya göndermeden cennete/cehenneme koyuverseydi.

Dünya hiç olmasaydı. Hayat hiç kimse tarafından yaşanmasaydı. O zaman O'nun da bildiği şimdiki yaşadıklarımız değil, "biliyorum nasılsa" diye başından cennete/cehenneme koyulduğumuz olacaktı. Sonradan bilmek için bir şeylerin önceden olması gerektiği gibi, önceden bilmek içinde bir şeylerin sonradan olması gerekir. Şimdi olan bitenin hepsi O'nun önceden bildikleri ama bizim olduktan sonra bildiklerimizdir. "Ben kaderin mahkûmuyum" derken, acaba, O çok önceden öyle biliyordu diye O'nun bildiğine göre mi davranıyorsun? Bunu yapabilmen için, O'nun önceden bildiğini önceden bilmek gibi bir yeteneğin olmalı. Bir eylemi yaparken, önceden yazılmış bir şey okuyarak yapmadığına göre, senin eylemlerini kaderin değil, sen kaderinde ne yazıldığını/yazılacağını belirliyorsun. Ne yapıyorsan, o yazılıyor kaderine. Şimdi yaptığını sonradan öğreniyorsun. İşte kaderin de o sonradan bildiğine göre yazılıyor. Sonradan bildiğine göre önceden davranabiliyor olsaydın, örneğin bir sınavı hemencecik kazanabilirdin, diplomanı fakülteye girer girmez de alırdın! Çok kolay: "Kaderimde diploma alacağım yazılmış, öyleyse yan gelip yatsam da, diplomamı alacağım" deyip de yan gelip yattığında, sadece yan gelip yatmış olursun. Böylece kaderinin de "yan gelip yattığı için diplomayı alamadı" şeklinde yazıldığını çok sonra fark edersin! **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Burada "Elhamdülillah" dersin, orada "Elhamdülillah" yersin...

Senai Demirci 2008.11.30

"cenneti aletle yapmadılar, niyetten ubudiyetten yaptılar."-Mevlânâ

Önce "iş makineleri" göründü uzaktan. Yaklaştılar. Hayretle seyretmeye koyuldu onların o fısıltılı gelişlerini. Nefeslerden yapılmış şeffaf tekerlekleri üzerinde hışırtıyla ilerliyorlardı. Kepçelerinin keskin dişleri, iri parlak bıçakları katı sessizliği parçalamaya başladı. Çatır çatır söküp attılar vurdumduymazlığın boz bulanık çamurlarını. Temiz seslerin, tatlı nefeslerin eğesinde bilenmiş bıçakları gafletin kayalarına dokunur dokunmaz, hayretten kıvılcımlar çıkardılar. Cansızlığın taşları, nankörlüğün sağır kayaları yarıldı; bağırırlarından bengisular fışkırmaya başladı.

Sonra, "makineler" tonlarca şükür ve sabrı karmaya başladılar. Sessizliğin dağıldığı, gafletin sökölüp atıldığı, nankörlüğün parça parça edildiği o cıvıltılı alana döküldü şükür-sabır çimentosu. Rahmet yağmurlarıyla yıkandı temel...

Temiz niyetler üzerine kuruldu bina... Duvarlar yükselmeye başladı hızla... Takvadan tuğlalar dizildi üst üste... Hüsrânı dışarıda bıraktı, rahmeti içeride bıraktı duvarlar. Darlıklar dışarıda kaldı, genişliklere odalar açıldı takva takva üstüne kondukça.. Var edilen her şey, hayırla yâd edilen her dilber, hayranlıkla tanışılan her güzel, şükürle tadılan her nimet içeride kaldı.. Dışarıda şer.. Dışarıda hiçlik.. Dışarıda lüzumsuzluk. Dışarıda yalan. Dışarıda boş söz.. Dışarıda kaldı hüznün ve korkular... Hayranlık bahçeleri doluştu içeri.. Rahmet yağmurları indirildi tavandan içeri... Çiçeklerin hepsi içeride açtı. Rayihaların hepsi damlaya damlaya gül oldu. Dışarıda kaldı tüm çirkinlikler...

Kapılarını tekbirden çattılar odaların... "Allahüekber"nin manası tel tel açıldıkça, içeri koşuştu izzetler, yücelikler, yakınlıklar. Zilletlerin üzerine kapandı kapılar. Alçaklıklar eşikten yüz geri etti. Aşağıların aşağılarını uzakta

bıraktı kapılar... Gıybetlerin iğrenç kokuları erişemedi içeri. Riyaların çirkin yüzleri silindi uzaklarda.

Oda oda genişledi bina. Odalar odalara açıldı. Genişlediler.. Sonsuza doğru genişlediler... Sevdaların hepsini çevreledi duvarlar. Vedalara veda etti duvarlar. Fenanın soğuğu giremedi içeri. Hiçliğin berisinde, varlığın ortasında kuruldu çatısı binanın. Arttıkça artan mümin hayreti kadar yükseldi tavan. Göğe doğru yayıldı. Minnettarlığın sonsuz mavisinde kurulan gökler tavan oldu odaya. "Sübhanallah"tan avizeler indirildi odaların ortasına... Pırıl pırıl tenzih kristalleri uç uca dizildi avize diye. "Vechullah"ın tanıdık yüzü nur indi değdi her köşeye. Ünsiyet saçıldı zeminin her noktasına. Sonsuz yakınlıktan, ebedî mutluluktan ısıltılar süzüldü. Gölgeler ve ışıklar oynaşmaya başladı hoş sohbetten çatılmış sedirler üzerinde. Sıcacık dudaklara aşkla değmiş salâvatlardan güller açıldı odanın başköşesinde. Bülbül şakımalarından, seher vakti zikirlerinden aynalar dikildi duvarlara. Kibleye döndükçe yeniden inşa edilen yüzünün nurunu seyre dalsın diye namaz ehli. Mahcup yüzlere serince değmiş gözyaşlarından havuzlar açıldı odanın göbeğine. Dünyaya uzak, ahirete yakın ağlayışlarıyla dinlensin diye kutlu misafir. Mahzun kalpleri yakıp kavurmuş tövbelerden pencereler açıldı Cemâlullah denizlerine. Kardeşlik hazzından, muhabbet tadından dokunmuş halılar serildi zemine. Ayaklarına sımsıcak vuslatlar değsin diye.. Sevinçli secdelerin billur sularından çeşmeler kuruldu gül bahçelerinin başına.

Nehirlerin çağıltısı duyuldu sonra. Hak adına susmuşluğun, gerçek hatırına küsmüşlüğü kuytularından kaynayan nehirler... Sabredenin ayakları altında akışmaya başladılar. Yetim başları okşamış elleri menekşe kokularıyla mayalandı. Kimselerin görmediği fukaraları gören mümin gözlerine vuslattan sürmeler çekildi. Uykusunu teheccüdlerle bozmuş âşıkların kirpik uçlarına ebedî sevinçler asıldı.

Meyveler geldi sonra.. En sonunda.. Rengârenk tebessüm çiçekleri arasından, cömertlikten eğilmiş dal uçlarından tazecik meyveler uzandı ellerine. Tanıdık meyveler. Öyle ki, hatırladığı şükür anlarının hepsi dilim dilim olmuştı meyvelerde. Hasretle aradığı eşsiz mutluluk anlarının çekirdeklerine sarılıydı meyveler. Tekrar tekrar yaşamak için can attığı doymuşluklarının bitmesin diye titizlendiği ilk lokma hazzının kabukları içindeydiler. Oruçlu ağzının hoş kokularıyla bezenmişti nimetler. "Elhamdülillah"ları tadındaydı hepsi... Sonsuz bir şimdinin tabağında, saf çocuk sevinçlerinin sepetleri içinde .. Meyveler, meyveler...

"Elhamdülillah"larını yemeye başladı mümin. Utangaç bir sevinçle. En Sevgili'nin elinden...

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hüzünlerin ve sevinçlerin hangi dala asılı?

Senai Demirci 2008.12.07

Milyonlarca müminin, duamızı kabul edecek makamın öğrettiği o muhteşem duayı, Fatiha'yı, çağılayanlar gibi akan nefesleriyle "amiiin" diye zarfayışının heyecanında yeniden tanıştım Mülk Sûresi'yle..

Sabahların hepsinde mahzun kalplerimize ebedî güneşler doğuran, mahcup gönüllerimizi sonsuz güzelliğe açan Haberci'nin (asm) huzurunda, sonsuzluğu nefeslenerek kılıyorz sabahı. Sanki gafletlerden uyanmış yedi uyurlar gibiyiz. Sanki zulümleri susturmuş, zalimleri boğmuş zaman ırmağının öbür ucunda kurtuluşa uyanır gibiyiz. Sonsuz bir 'şimdi' kucaklıyor bizi. Ne telaş var ne koşturma. Bitimsiz an'ın pınarından yudumluyoruz kevseri. Secdeler sahici. Secdeler hiçe indiriyor bizi.

Sabah namazının iki rekâtına yayıyor 'Tebareke'yi imamımız. "Tebârekellezi biyedihi'l mülk." "Ne yücedir O mülkü elinde tutan..." "Hanginizin daha güzel işler yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratmakta..." Mülkün Sahibi, sahip olmak/ol(a)mamak ekseninde kıvranıp duran insanlığa varlık manifestosunu en başında ilan ediyor. "Ölmeyi de yaşamayı da ciddiye alma..." "Ölmekle her şeyi yitiriyor değilsin. Yaşamakla da her şeye sahip oluyor değilsin." "Mülk O'nundur; senin değil..." Sana her şeyi terk ettiren ölüm, bildiğin ölümlerden bir ölüm değil... Seni her şeye sahip eyleyen hayat da, o bildiğin hayatlardan değil. Ölüm de ödünç, hayat da. Ölmek de şimdilik. Yaşamak; zaten şimdilik.

Hem sonra, yaşaması kendinden olmayanın sahipliği ne kadar sahibidir ki? Sahip olduğunu sandıklarıyla sadece beraberdir. Sadece yakınında durmaktadır sahiplendikleri. Ve sadece şimdilik durmaktadır. "Bu benimdir" dedikleri elinden çıkacak bir gün. Eli de elinden gidecek bir gün. Ayette "ölüm"ün önce zikredilmesi belki bu yüzden. Kendini pürüzsüzce akıp giden hayatın ortasında bulan insana o beklenmedik kesintiyi en başından hatırlatmak için. "Varlığının kesintiye uğrayacağı o an her daim yanı başında bekliyor seni." Varlığın ödünç. Sahiplenmen emanet. Ve sadece şimdilik. Varlık sende kalacak değil, sen de varlıkta kalacak değilsin.

Hemen ardından teselli ediyor ölüme doğru yürüyen, eskiyen/eksilen çaresiz insanı. Ölüm de sahipsiz değil. Üstelik senin Sahibin olan, sana varlığı sahiplendiren O'nun elinde. Ölümü o yarattı; O'na rağmen ölüyor değilsin. Ölümü O takdir etti; O'ndan habersiz gidiyor değilsin. Ölsen bile O'nun mülkündesin. Ölümün sınanmak için. Yaşaman sınanman için. Yani ölüm de hayat da bir oyun. Bir başka gerçekliğin yüzünü aralamak için bu oyun. Kazanman yaşamaya bağlı değil, kaybetmen ölüme endekli değil. Bir başka gerçeğin eşliğinde vasıta sadece ölüm-kalım derdi. "Senin derdin ölüm-kalım derdinden büyük olmalı."

Varlık manifestosu, bizi alışık olduğumuz eksenden çıkarıp, olmamız gereken eksene yerleştiriyor. Ölüm-kalım ekseninden iyi-kötü eksenine konuşlanıyoruz birden. Soruyorum şimdi kendime. Korkularım nerede konaklıyor? Sevinçlerim hangi vadiye büyüyor? Hüzünlerimin müsebbibi neler? Kayıp ve kazanç terazimin kefelerine neler koymuşum? Örneğin, yanlışa savrulmaktan şarampole yuvarlanmaktan korkar gibi korkuyor muyum? Uçuruma düşmek gibi korkunç geliyor mu bana dilimin ve nefeslerimin boş söz ve yalanların kirli kuyusuna çekilmesi? Ateşe deşiyormuşum gibi yakıyor mu damağımı dudağımı gıybetler, arkadan çekiştirmeler? Her an kırılabilir buzdan zemin üzerinde yürür gibi mi yürüyorum sözlerimin üzerine basarken? Çekinmelerim kimlerden, nelerden? Çamurdan pislikten sakındığım kadar sakınıyor muyum nankörlüğün, şükürsüzlüğün kokuşmuşluğundan? Allah'ı bir bilip de, O iştmiyormuş gibi konuşmak, O bilmiyormuş gibi eylemek, O görmüyormuş gibi davranmak, sağırlaştığım, körleştığım, cahilleştığım zifiri karanlıkta yürüyormuşum gibi ürkütüyor mu beni?

Sorumu tekrar ediyorum: Ölüm-kalım kaygımızı neye göre ayar etmişiz? Gafilce bir sözün kulaklarımıza aniden değmesi, kulağımızdan geçen bir kurşun vınlaması kadar betimizi benzimizi attırıyor mu? Tiksindir miyiz meselâ, bir kardeşimizin bize de gıybetini dinlettirip bir başka kardeşinin ölü etini didikleyerek yemesi karşısında... Namazı terk ettiği için ebediyen felç olmak üzere olan bir kardeşimizin, birden namaz için ayağa kalkmasını gördüğümüzde, bir felçlinin yürümeye başlamasını gördüğümüz kadar sevinç ve şaşkınlık yaşadık mı hiç? Namazsızları niyazsızları her gördüğümüzde, ebedî hayatının engelli ve özürlü olmasına aldırış etmemelerine bakıp da bir engelli görmüş gibi üzülmüyor muyuz? Kur'ân'a uzak kalarak gözünü de gönlünü de köreltmüş kardeşlerimizin ara sıra elinden tutup ezilmesin diye "yol"un karşısına geçirmeye heveslendiğimiz oldu mu hiç?

Mülk O'nun olduğu halde, biz mülk kaygısındayız. Ölümü o var ettiği halde, biz yok yere yok etmeye çalışıyoruz ölümü. Hayatı o var ettiği halde, biz boş yere kendimize yüklüyoruz yaşamayı. Rızık garanti ettiği halde rızık peşinde koşturuyoruz. Akıbetimizi garanti etmediği halde, akıbetimiz garantiymiş gibi endişesiz ve telaşsızız.

Sadece gözler değilmiş meğer körleşen, gönüller de kör olurmuş... Gözün gördüğü ölümden korkanlar, gözün gördüğü hayata tutunanlar, gönüllerinin korktuğu ölümlü amellere korkmadan yürüyorlar, gönüllerinin özlediği diri amelleri gözünü kırpmadan terk ediyorlar. Mülk O'nun... Ama kör gönlüm hâlâ daha "ölüm-kalım" derdinde.. "İyi-kötü" derdi sanki başkalarının derdi...**s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diye/bildiklerim

Senai Demirci 2008.12.14

Biz buralı değiliz; bu kadarına da razı değiliz. Babamızın doğduğu yer cennettir. "Cennetli" olanlar "cennetli/k" olmak için de çalışmalı değil mi?***

Bugün, bugüne kadar yaşadığın günlerden bir gün değildir. Bugüne kadar yaşadığın günlerin tanışıklıkları, alışkanlıkları, özlemleri, beklentileri, lezzetleri, birikimleri üzerine özenle kondurulmuştur. Çok günler görmüş olman bugün sıradan bir gün etmiyor; aksine uzun uzun hazırlanmış bir gün eyliyor. Kaç gün yaşamış olursan ol, içinde yaşadığın her "bugün", bütün "dün"lerin hepsinin üzerine kondurulmuş bir "taç gün"dür. Dedikleri doğru; annen seni "bugün" için doğurmuş. Kaç gün yaşamış olursan ol, hepsi "taç gün"dü.

Görünmezdin bir zamanlar. Seni O gördü. Görünmediğini bile göremezdin. Seni O görünür kıldı. Görmediğini bile göremezdin. Seni O görür kıldı. Şimdi hiç yokken gördüğü Seni hep var olan Zatını görmeye çağırıyor. Şimdi hiç kimsenin görmediği seni, hep gören, görünmeyen gören, görmeyeni gören, görmediğini bile görmeyenin görmesi gerektiğini gören O Allah, Kendi Görmesine tanık olmaya çağırıyor. Görünmeyen, görünmemesi kimsenin gözüne görünmeyecek olan seni, baştan beri gören, kimse görmese de görünen Zatına görgü tanığı eylemekle şereflendiriyor. "Eşhedü.../Tanıklık ederim ki..." dediğinde, nasıl da onurlandırıldığını fark ettin mi?

Zâhirdir O Allah ki, ışığın gözleri kamaşır nuruyla.. Yüzü kızarmıştır ışığın, görünen ve gösteren sayılıyor diye... Bâtındır Allah ki, perdeler utanır gizle(n)diğiyle... Kara(n)lıkların yüzü karadır, O'nun nazarından saklanıyor sanıldı diye.

Göz körlüğü olduğu gibi gönül körlüğü de olur. Gözleri kör olan nasıl elinin en yakınındaki cam parçasını alır, ama az ötedeki elmas da olsa almayı aklına bile getiremezse, gönlü kör olan da eline hemen geçen dünyaya razı olur, ötedeki ahireti unuttur. Hatta unuttuğunu unutacak kadar da unutkandır. Hatta neyi kaybettiğini bilmeyecek kadar kayıptadır. Oysa, "sonraki öncekinden hayırlıdır."

"Ölüden diriye çıkartır O... " Ölüden diriye çıkartanın, en azından ölünün yüzüne bakması gerek, değil mi? Yüzüne bakılacak haldeyken bile yüzüne bakamadığımız ölünün, bakılacak yüzü olmadığı halde bile yüzüne bakan O, hatırların sayan O. En yakınımız olduğu halde bile, çürümeye terk ettiğimiz, arkamızı döndüğümüz ölümüzü, rahmetinin kucağında ağırlayan, hiç terk etmeyen, asla unutmayan, yüzüne bakıp da diriltmeye değer gören O. Kimseden ümidin kesmez ki O. Terk edilmiş, soyu kesilmiş, ağlayanı kalmamış, ismi unutulmuş,

yüzüne bakılmaz olmuş bir ölü bile O'nun için ebedî hayata aday olmayı hak edecek kadar değerli. "İş çıkmaz bundan..." deyip de kenara atmıyor. "Yapılacak bir şey yok maalesef; morga kaldırın" diye gözden çıkarmıyor. Öyleyse, öleceksen bile O'nun ölüsü ol, O'nun için öl... Oldu olacak, O'nun için ol. Ölü olsan bile el üstünde tutuyor seni. Allah'ın ölüsü olmak bile sonsuz dirilişin eşiğine getiriyor seni. Allah'ın ölüsü olmaz. O'nun ölüsü bile bunca diri ise, O'nun diri tuttukları neden bunca ölü?

Dostlarımızın hatırlısı için neler neler terk ederiz? Uykumuzu terk ederiz meselâ... Sabaha kadar uyanık kalırız, o istedi diye. Sevdığımız için şehrimizi terk ederiz. Arkamızı döneriz çocukluğumuzun sokağına. Yabancı oluruz aşına kasabımıza. Uğrunda bir şeyler terk edilmeye lâyık en sahici Dost; hatırına her şeyden yüz çevirmeyi en çok hak eden Sevgili, Mevla'mız, Rabb-i Rahim'imiz değil mi? O'nun hatırına haramların hepsine tekme. O'nun uğrunda, O iştmezmiş sandığımız demlerde, O görmezmiş sandığımız köşelerde söylediğimiz savruk sözlerle, umduğumuz riyalı bakışlara, avunduğumuz gıybetlere elveda.... Gıybet etmemek, imanın şartıymış gibi geliyor bana...

Eskiyebilir eşyalarla yüz yüze, eksildikçe eksilen bir cesetle koyun koyuna yaşıyoruz. İçinde oturduğumuz ev, virane (olmaya yazgılı). Soluduğumuz hava örümcek ağlarının arasından süzülüp geliyor. Yaşadığımız mahalle metruk ve harab (olası). Tutunduklarımız çoktan çürümüş (gelecektekilerin gözünde). Yürüdüğümüz merdivenler çoktan çökmüş (torunlarımızın hatıralarında). Yüzümüz eski soluk bir resimden ibaret (yüzyıl sonrasının sokaklarında). Üzerimizdeki çatı toprak (olacak). Bize "şimdi"lik düşen yeniler ve tazeler, daha uzun zamanların, daha geniş vakitlerin eskisi, köhnesi, ölmüşü, terk edilmiş. Hep tarihin içinde yaşıyoruz yani. Başkaları bizim ölmüşümüzse şimdi, başkalarının "şimdi"sinde de çoktan ölmüşüz biz. "Günler ara[m]ızda dolaştırılıyor." **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben de özür diliyorum...

Senai Demirci 2008.12.21

Millet(in)vekili Canan Arıman, "ağır hakaret" başlığı altında sunulan konuşmasında, Abdullah Gül'ün Rum ya da Ermeni torunu olabileceğini ima ediyor: "Cumhurbaşkanı'nın anne tarafından etnik kökenini araştırın görürsünüz." Bu sözle ve söz sahibi vekilin ismiyle zihninizi meşgul ettiğim için siz millet asillerinden özür diliyorum.

Umarım, Cumhurbaşkanı'mızın soy kütüğünün "temiz"liğine dair bir açıklama gelmez. Böylesi bir savunma, "hakaret" in öznesinin bilinçaltında (üstünde mi yoksa?) saklı "tahkir" gerekçesini benimsemek olur. Türk olmak "üstünlük" sebebi; Türk olmamak, olamamış olmak, nasıl olduysa Türk olmayı ıskalamış olmak "hakirlik" nedeni... Öyle mi? Öyleyse, ben bu "aşâğılık" durumdan haberim olmaksızın yırtmışım. Canan Hanım ve benzerlerinin gözündeki itibarım, hiç emek vermediğim, tercihini bile yapmaya fırsat bulamadığım "Türk ırkı"

mensubu olmaktan kaynaklanıyor. Böylesi bir itibarın sahibi olduğum için özür diliyorum kendimden, ırkımdan, milletimden, insanlığımdan...

Her kötülüğün altında "etnik köken" defosu arama çabası, yeni değil. Yaptığını beğenmediğimiz birinin ya Ermenilik ararız kökünde ya Rumluk ya da Yahudilik... Sabetaycılık da yedekte bekler... Kötülüğü bir ırka yakıştıramamaktır aslında derdimiz. Derdimizi de diyemeyiz ama kısık milliyetçilik ateşinde yavaş yavaş pişiririz. "Bir adamın 'kötü' olması için Türk olmaması mı gerekiyor?" Ödümüz kopar bu sorudan. Kötülük başkalarına ait... İyilik hep bizim oralarda... Dindarımızla dindar olmayanımızla, baştan "kötü" saydığımız, "lanetli" bildiğimiz bir ırka benziyoruz böylece. "Yahudileşiyoruz." İyiliği bir ırka has kılıyoruz. (Oysa, Kur'ân'da lanetlenen, ırk değil, ırkın tavrıdır. O lanetli tavır hangi ırkta olursa, o tavrın sahibi ırk laneti hak eder!) Öyle ki, ömrümün son senelerini çok sevdiğim, Kur'ân ehli bir ağabeyimi, yine Kur'ân ehli bildiğim insanlara karşı "Yahudi ya da Ermeni asıllı değil!" diye savunmakla geçirdim. Meğer ne savunulmaz bir savunmaymış bu... Bir insanı "Yahudi ya da Ermeni olmadığını beyan ederek aklamaya çalıştığım için", en azından, Yahudi ve Ermeni analardan doğan bebelerden özür diliyor, ellerini hasretle öpmek için can atıyorum.

Uğrunda emek vermediği, doğuştan edindiği bir özelliğe dayanarak, kendini "üstün", başkasını "aşağı" görme geleneğini İblis başlattı. "Ben ateştenim..." diyordu, "topraktan" Adem'e [as] karşı. İlk etnik köken davası, İblis'in küfrüyle sonuçlandı. Ne garip ki, aynı İblis özür dilemeyenlerin tarafındaydı. Adem (as) özür dilemişti. Melekler özür dilemişti. Şeytan özür dilememişti. O gün bugündür de özür dileyenlere karşı olageldi. O gün bugündür de, "Adam" olana hatasını hata bilmek düştü. Ademoğlu olmak özür dilemekten yüksünmemek oldu. Geciktirdiğim/geçıştirdiğim özür dilemelerin her birinde şeytana muhalefet fırsatını kaçırmışım meğer... Dileyemediğim/dillendiremediğim tüm özürlerden özür diliyorum.

Yanlış, bize karşı olanların elinde diye yanlış diyorsak, yanlış yaparız. Doğruyu bizden yana diye benimsemişsek, doğru yapmış olmayız. Doğruyu bizleştiremeyiz. Biz doğrulaşmalıyız. Doğru, doğruluğunu bulunduğu yerden değil, bulunduğu yerden alır. Faraza, İblis toprağı ateşten üstün gördüğü için Adem'e (as) secde etseydi, doğru mu etmiş olacaktı? Doğruya sadece doğru olmasının hatırına tâbi olunur. Hepsı bu! Bana göre, Türkçülüğe Kürtçülük kadar karşı çıkamayan her Türk, Kürtçülüğe Türkçülük kadar karşı çıkamayan her Kürt, secdelerini gözden geçirmeli, Peygamber'inden (asm) özür dilemelidir. Önce ben özür diliyorum.

İnsanın özür eşiği, nezaketi yükseldikçe düşer. Özür dilemek için çok ağır bir hata yapmayı bekleyen, o ağır hataya kadarki hataları kendi standardı kabul ediyor demektir. Özür dilemediğimiz her hata kendimize yakıştırdığımız bir hâldir. Normalimizdir. Azıcık hatadan da özür dileyebilen, o hatanın kendisinden kaynaklanmasından rahatsız oluyor demektir. Tamam; bizim milletimiz "soykırım" yapmış olsaydı özür dilerdik elbette.. Soykırımı, en başta Muhammed (asm) ümmeti olduğu için atalarımıza yakıştırmam. Peki "tehcir"i niye yakıştırıyoruz? Özellikle sadeleştirmekten kaçınışımızdan, hemen ilk söyleyişte anlamı anlaşılın istemediğimizden belli değil mi Ermenileri "göç ettirmekten", yaşadıkları yerlerden "sürmek"ten utandığımız? Utandığımızı bildiğimiz bir eylem için özür dilesek daha nazik olmaz mıyız? "İyi de onlar da bize şunları ettiler..." özü geçersizdir. Erdemleri, bize yapılanları şart koşarak değil, şartsız kayıtsız yaparak inşa ederiz. İlk özür dileyen olmak kötü değil ki... Özür dilemek soykırımı kabul etmek değil ki... Ben olsam, "tehcir" için de özür dilerdim.

Bir özür de, ÷lkemin suskun ve vakur mü'minelerine, kırılmış ve gücendirilmiş genç kızlarına... Devletin sürekli ve sistemli olarak size ettiğini sizden özür dilemeyi akıllarına bile getiremeyecek kadar kanıksayan kimileriyle aynı saftaymışım gibi göründüğüm için sizden özür diliyorum.

Ve sevgili ayakkabılarım, nice zalimin suratını hak ettiğiniz halde sizi ayaklarımın altında oyaladığım için sizden de özür diliyorum. **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben "tehcir" için de özür diliyorum

Senai Demirci 2008.12.28

Sen, en başında bizden teşekkür istemiştin. Kesin ve mutlak bir "hamd"i telkin etmiştin. İnsan olmanın ilk şartıydı şükran duymak. Hak etmediğim ve doğar doğmaz gördüğüm tüm iyilikler için minnettar kalmalıydım. Hakkını veremeyeceğim lütuflar karşısında mahcup olmalıydım.

Hiç kimsenin anmadığı bir şey bile değilken, itibarlı ve onurlu bir insan olarak var edildiğime hayret etmeliydim. Hiç ummadığım halde, istemesini bile bilemeyeceğim onca güzelliğın verilmesini az görmemeliydim. Hayrete düşmeliydim varlığım karşısında. Parmak uçlarıma bakıp şaşırımalıydim. Kırpıklarımın her biri için her gün yeniden sevinmeliydim. Akıl sahibi oluşumu, sevecek, sevilecek, sevinecek, sevindirecek bir kalbin göğsümde hiç emek vermeden çırpınışını fark edip yüzüm yerde, hep mahcup gezmeliydim. Ama ben varlığımı kanıksadım. Yok saydım elimdekileri ve ellerimi.. Hayret borçlanmaktan uzak durdum. Minnet duygumu kovdum içimden. Bana hatırlattığını unuttum. Uyarını sürgün ettim kalbimden. Hicret ettirdim yanımdan yöremden. "Tehcir"im için özür diliyorum.

Minnetim "âlemlerin Rabb'ine" olmalıydı, senin dediğine göre. İlle de "âlemlerin Rabb'ine." "Müslümanların Rabb'ine" değil. "Türklerin Rabb'ine" de değil. "Benden yana olanların Rabb'ine..." hiç değil. Âlemde ne varsa, ne haldeyse, nasıl düşünüyorsa... hepsinin varlığı için minnettar olmalıydım. Âlemde kim nefes alıyorsa, ne haldeyse, nasıl giyiniyorsa, nasıl inanıyorsa, nerede yaşıyorsa, nasıl düşünüyorsa... hepsinden her halinden memnun olmamı, hatta müteşekkir olmamı bekledin. "Elhamdülillahi Rabbil âlemîn" dediğimde, "bölücü olmayacağım" diyordum. Ayırimcılığa karşı duracağıma söz veriyordum. Müslüman olsun olmasın, inansın inanmasın, Türk olsun, Kürt olsun, Ermeni olsun, Rum olsun, günahkâr olsun, masum olsun, herkesin âlemdeki varlığını, var olduğu şekliyle kabullendiğimi, "gel, ne olursan ol, gel!" içtenliğiyle beyan ediyordum. Zoraki değil, hoşnut kalarak. Onları, o halleriyle var eden Rabb'ime teşekkür borçlu olacak kadar memnuniyetle... Ama ben senin adını dışlama aracı eyleyebildim. Seni dinleyerek yaşayanların bölücü/ırkçı/dışlayıcı diye görün(tülen)mesine tanık oldum. Gerçeğe teslim oluşumu, yani Müslüman oluşumu taraftarlığa indirgediğim oldu. Meğer sözlerini dilime aldığım halde, kulağımdan uzak etmişim. Kulağıma değdirsem bile, kalbimin kapısından içeri sokmamışım. Ruhsuz ezberlerin, resmi okumaların yüzüne yazmışım hatırını. Hayatımdan göç ettirmişim seni. Tehcirim için özür diliyorum.

Sen "açıkça" beyan ettiğin halde, ben kendi anlayışımın darlığını senin anlatımının darlığına yordum. Sen tekrar tekrar anlatacak kadar şefkatle aklıma tenezzül ettiğin halde, ben kendi kavrayışımı küçültüyormuş gibi yaparak, senin anlaşılabilirliğini küçümsedim. Yüceltme görüntüsüyle aşağıladım seni. Büyük bilme bahanesiyle küçülttüm varlığını. Anlaşılmaz ve erişilmez yaparak, aklımın sahasından dışarı attım sözlerini. Soğuk ve sessiz duvarlarda yüksekçe yerlere asarak, hürmet ediyormuş gibi yaparak, sözlerini nefesime dolamaktan, anlamını kalbime indirmekten kaçındım. Terk ettim seni. Hiç kulak asmayarak, el üstünde tutmayarak, canlı ve heyecanlı sohbetlerime çağırmayarak, kapı dışarı ettim seni, ciddiye almadım. Göç ettirdim günlerimin gündeminden. Tehcir ettim aklımın odacıklarından seni. Özür diliyorum.

Bir elde yazılı olduğun kâğıtlar, diğerinde otomatik silahlarla çekilen sarıklı sakallı cübbeli insan pozlarını milyonlarca kez çoğalt(tır)anlara itiraz etmedim. Senin sayfalarını, kaçırdıkları rehinelerin arkasına iri iri yazarak "kerîm" ve "aziz" olan adını dehşetle, korkuyla, terörle andıran çaresizlere tavır almadım. Sahip çıkmadım itibarına. Rahmeti ve merhameti, huzuru ve barışı müjdeleyen mesajlarının insafsız körlüklerin dizi dibine savrulmasına, amansız sağırılıkların ayakları altında ezilmesine razı oldum. Sokağa terk ettim seni. Nefeslerimin sıcağından mahrum bıraktım diri hecelerini. Varlığın evinde başköşede kurulmuş idrak sofralarına oturtmadım seni. Kıyıda köşede sabahlattım kelimelerini. Kentimin meydanlarında ağırlayamadım seni; köprü altı yoksulluklarına ittim söylediklerini. Kendimin kalabalığına çağıramadım seni; mezar taşı aralarına kıvrılmış hüznülere yakıştırdım vesikalık resmini.. Hayat bahşeden sözlerini hayatın şahdamarından dışarı akıttım. Ölülerin yanı başına sürdüm seni. Tehcirim için özür diliyorum.

Sana bunca ettiklerim karşısında utanıyorum. Özür dileyecek dilden bile yoksunum. Seni bize diri nefesiyle, hayata çağırın sesiyle, bizi diriltmek için getiren Rahmet Elçisinin (asm), "Ya Rabbi, benim kavmim bu Kur'ân'a [devri geçmiş], [hayattan kovulmuş], [gündemden uzak tutulmuş], [yaşama alanlarından sürgün edilmiş], [tehcir edilmiş] mehcûr bir kitap muamelesi yaptı." diye sitem edeceği o günden korkuyorum. [Bak. Furkan, 30] Seni tehcir ettiğim için bin kere, seni tehcirimi başkalarını tehcirlerim kadar öncelikli kaygım etmediğim bin kere bin kere, senin tehcirini başka tehcirler kadar özür dilenir görmediğim için bin kere bin kere bin kere özür diliyorum senden ey Kitab'ım! **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taşları utandırdığın yetti; al kalbini, git cehenneme odun ol!

Senai Demirci 2009.01.04

Taşlar sözünde durur. Nereye koyduysak, öylece kalır orada. Yerinde ağırdırlar. Hangi biçimi verdiyse, sadık kalır yonttuğumuz haline. Beklerler bıraktığımız yerde bizi. Kaypaklık etmezler. Dönmezler verdikleri sözden. Ama senin kanlı dudağından çıkınca söz , "söz" olduğuna utanıyor.

"Dönmek" bile dönüyor anlamından. "Cayma" kelimesi kendi yüzüne bakamaz hale geliyor. Senin durduğun yere ayakucuyla bile girmekten korkuyor vaadler. Fırıdakların başı dönüyor senin dönekliğine bakınca..

Güvenilir taşlara. Emniyet verirler. Yaslanırsınız kucaklarına. Sırtımızı dayarız hiç kuşkulandırmadan. Omuz verirler umutlarımıza. Sert olmaya serttirler ama güleç yüzlerini gösterirler duvar oldukları odalara. Olduğu gibi görünür, görüldüğü gibi dururlar. Ama senin yüzün duvardan da duvar... Soğuk. Isınmıyor. Sırtımızı dönmeye gelmiyor. İnsafın kelimesine bile oda olamıyor kalbinin katılığı. Aldatıyor "aldanma"yı bile. Kancık köpeklerin kuyruğuna kuyruk oluyor kanla çapaklanmış kirpiklerin.

İnsafıdır taşlar yine de. Sular dokununca sırtına, eğilir, erir, yol olurlar. İncecik kökler değince ayak uçlarına, bölünür, dağılır, toprak olurlar. Tazecik filizler dokununca omuzlarına, dönüp bakar, yol verir, çatlayıverirler ortasından. Göz göz pınarlaşır yumuşacık dudaklara değesice. Dereler boyu yoldaşlık eder su serinliğine. Ama senin şom ağzından kin ve nefret akıyor. Senin yüzünü görünce tebessümler donuyor, umutlar kaskatı kesiliyor. Kalbin insafı un ufak ediyor, kovuyor, yok ediyor. İnsaf yüzünün uğursuz kıvrımlarında boş yere yer arıyor kendine.

Çocukla çocuk olur taşlar. Kibirlenmezler. Ele avuc a gelirler. Hoplayıp zıplarlar. Sapan taşı olup sevindirirler çocukları. Çakıl gibi ufalanıp yastık olur çocukça koşmaların kıyısında. Ama senin kalbinin olduğu yerde ufalanıyor çocukça mutluluklar. Senin kalbine değen kibir de utanıyor, kin bile kirleniyor. Kalbinden taşan ateş çocuk ellerini yakıyor, bebe yüzlerini parçalıyor. Sevinçleri doğduğuna pişman ediyor.

Gölgesi olur taşların. Serinlik sunarlar yanı başına gelenlere. Ateşi perdelerler. Yangından uzak tutar evleri, odaları. Soğurur alevleri. Ama senin kalbinin gölgesi bile yok. Gölgesinin değdiği yeri bile ateş topuna çeviriyor. Azıcık serinlik vaad edec ek olsa, gölgeleri bile kısıyor,kavuruyor. Gölgen bile alev alev yanıyor, yakıyor.

Yapıcıdır taşlar. Üste üste koyabiliriz onları. Yerlerini bilirler. Altta kalan üstteki kardeşinin hatırını bilir. Üstteki alttakinin üstüne en fazla kendi ağırlığını bindirir. Ama senin kalbin utanmaz, arlanmaz yıkımlar pompalıyor kuruyasica ellerine. Altta kalmaya razı değilsin, nefret üstüne nefret yığıyorsun. Üste çıkınca hepten azıyorsun. "Ayak yolu"na bile döşenmez senin kalbin. Basmaya bile değmez üstüne. Daha ayakkabılarım değmeden kirletiyor, pislik püskürtüyor suratından.

Hatır bilir taşlar. Toprağımızı beklerler. Kabrimizin başında nöbet tutarlar. Adımızı kazısak üzerlerine, unutmaz, unutturmazlar. Yüzümüzü yontsak yüzlerine, kansız da olsa, cansız da olsa, gülümserler, bakarmış gibi yaparlar. Enselerini dönmezler yüzlerimize. Tükürmezler. Ama senin kalbin ne bebek ağlayışına kanar, ne anne çığlığına yanar. Soğuğu bile titretir senin kalbin, buzları buz kestirir. Balgam bile iğrenir taş kesilmiş kalbinin ifrazatından.

Utanır taşlar. Çeşme olup ağlarlar. Kıvrana kıvrana yola düşerler. Kaldırımlarda kimsesizlere yoldaşlık ederler. Köprü altlarında yetimlere teselli sunarlar. Çıplak ayakları yumuşacık, sıcacık okşarlar. Ama senin kalbin taşları bile utandırır. Senin kalbin taşların başını yarar, taşları korkutur. Senin kandan heykelin, senin ateşe kesilmiş etin taşların kalbini çatlatır, yuvalarından kaçıır.

Değil mi ki senin soyundan kimilerinin cürümleri, katı taşlardan daha da katı etmişti kalpleri, soyun gibi sen de taş ol! Değil mi ki, taşın Yaradan'ı, kalplerin Yaradan'ı, senin ve kimi atalarının kalplerini örnek gösterdi katılıkta taşlara, o ataların gibi sen de defol! Değil mi ki, taşlar sağırlıkta, soğuklukta, duyarsızlıkta geri kaldı soydaşın zalimlerin kalplerinin yanında, sen de yok ol!

Kalbini uzak tut taşların başından... Taş ol. Kalbini sök ve al bizimkilere benzeyen bağrından. Al , o çaresiz çocukların attığı taşlardan birini de kalbinin yerine koy. Def ol yeryüzünden, ufalanıp toz ol! Çek o utanç heykeli yüzünü aynalarımızdan. Bizimkini andıran, "insan" sanılan, kokuşmuş cesedinin içinden kaç. Yok ol!

Senin taş kalbinden merhamet umanlar taş olsun. Senin alev kesilmiş dudağının ateşkesine inananlar ateş olsun. Çekil aramızdan.. . Uzak dur göğümüzden. Al ,o tedavülden kalkmış "insan"lığını. Al, o taşları utandıran kalbini de, git, göğsündeki taşınla, soyunu da utandıran kahrolası "insan"lığıyla cehenneme yakıt ol!

İçim serinliyor ilk defa cehennemin varlığından. Haykırdım kaç kere: "Seni seviyorum cehennem..." Sayende.. Sayende. Senin sayende... **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şükür ki, öldürölüyoruz!

Senai Demirci 2009.01.11

Şükür ki, can veriyoruz. Uğrunda can verilen inanç bizim inancımız; çok şükür. Hatırına can vermeye değiyorsa, o inanç canlıdır. Hem de canlara can veren canlar canıdır.

Candan vazgeçiliyorsa uğrunda, o iman candan fazlasıdır, bir ömürden ziyade ömür vaadi vardır. Adına kurban ediliyorsa hayatlar, terk ediliyorsa yaşamaklar, demek ki "İslam"ın hayatı vardır, yaşamaktadır, kalbi kıpır kıpır atmaktadır. Kokuşmuş inançların yaltakçıları, çürümüş akidelerin şakşakçıları can veremezler; en fazla can alırlar, küstahça hayata kastederler.

Güçle ayakta duran ilkeler, güçlkle ayakta duruyor demektir. Adını tank gürültüsüyle haykırmak zorundaysa bir iktidar, çoktan ezilip silinmiştir. Hükmünü ateşle barutla yazdıran muktedirlerin itibarı hepten infilak etmiş demektir. Adını taşlaşmış heykellerle yüceltenlerin adı çoktan batmıştır. Yüzünü zoraki asılan çerçevelere çivilemek zorunda kalanların hatırları çoktan bitmiştir. Mecburiyetlerin sığıntısı olmuşlardır. Kalpsiz buyrukların merhametsiz elinde paçavralaşacaktır bundan böyle şanları da şöhretleri de. O zorbaların inançlarının damarlarından kan çekilmiştir, kalpleri en fazla cüruf pompalamaktadır. Canları kalmamıştır, kaybettiklerini anlamışlardır. Ölümünden ölesiye korkmaktadırlar. "Can pahası" bir inançları yoktur ki, can vermeye can atsınlar. Paylarına korkaklık düşmüştür. Ölmeye gelmezler. Öldürölmeye değmezler. İlle de öldüren tarafındadırlar, ille de yok etmeye heveslenirler. Uğursuz adlarını Nemrut'ların yanına yazdırırlar. Yıkılası boylarını Firavun'ların tarafına ağdırırlar. Biz niye ağlayacakmışız ki?.. Onlar üzölsünler, onlar kahrolup ağlasınlar. Onlar korkulu gecelerde, başlarını duvara çarpa çarpa yansınlar. Şükür ki biz o tarafta değiliz, ey Rabbim. Şükür ki, öldürölüyoruz. Şükür ki, öldürölmeye değer görölüyoruz.

Rahatsızlık veriyoruz çok şükür. Adımız bile batıyor onlara. Varlığımızdan ödleri kopuyor! Ahmed bebek öldürölüyor kundağında. Adı Muhammed olan kavruluyor kör Tomahawk'ların ateşinde. Mustafa'lar cansız düşüyor kaldırıma. Fatıma'nın yüzünde hâlâ o tebessüm var. Saçlarına bulaşan çamur, yüzünü solduran barut perdeleyemiyor mazlumca can verişinin göz aydınlığını. Onu vuranların şom ağızlarına yaşarken bile uğramayacak o eşsiz güzellik, o meleksi gülücük Ayşe'nin ölü dudağını yuva seçmiş kendine. Zeynep de kardeşi Ali'nin yanı başında. Cansız uzanıyor. Nice canlara değen bir can verişle... Dünyanın telaşına nanik çekiyor ölü yüzleri. Yeryüzünün fesatlarına, hırslarına sünger çekiyor Ali'nin şehit kirpikleri.

İsimlerine can kurban o canların: Ali, Muhammed, Fatıma, Osman, Ömer, Ahmed, Mus'ab, Eyyub, Hasan, Hüseyin, Zeynep, Bekir, Meryem, Ümeye... Onlar isimleri yüzünden öldürölüyorlar. Çok şükür ya Râb, uğrunda ölönesi, mezar taşında bile düşmanı kahredesi, seslendiğinde bile O'nu (asm) hatırlatası, O'nun duruşunu, O'nun devrimini başlatası isimlerimiz var bizim. Çok şükür... Yoklamada ben de varım. Benim de adımy yazın öldürölecekler listesine. Evim uzağınızda değil; merhametsiz füzelerinizin hedeflerinin başına yazın menekşeli penceremi. Secdelere yazılmış alnımı da gelin dağlayın bıçaklarınızla. Mazlum duasının evi olmuş o masum

ellerden, ebedî cennet müjdesinin ışığını görmüş o göz bebeklerinden, sıkıysa çekip alın, gasp edin o ebedî teselli. Var mı Muhammed'in adını delik deşik edecek kurşununuz! Var mı Fatıma'nın itibarını paramparça edecek mayınlarınız? Var mı hep kaçtığınız ölümü öldürmeye gönderecek F-16'larınız? Var mı dizlerinizi zangırdatabilecek, gözlerinizi yuvasından fırlatacak olan o hesap gününü silip süpürecek misket bombalarınız? Var mı Mus'ab'a şehitlik vaad eden, Ayşe'lere ebedî gençlik bahşeden Kitab'ın sesini kısıyabilecek generalleriniz?

Hadi ordan! Başka kapıya! Sakın gözümüze görünmeyin. Etten kemikten tabutlarınıza bu gece bir kez daha tıklın. Sabah olur olmaz, ateş dolu kabirlerinize doğru yürümeye devam edin: Marş marş! Toz kaldırmayın. Sakın arkanıza bakmaya kalkmayın! Elinde sapanıyla Hanzala,* somurtuk suratlarınızı gözlemektedir. Unutmuşsunuzdur; hatırlatayım. Hâlâ, 10 yaşında Hanzala. Hâlâ, sırtı dönük dünyaya. Hâlâ daha sadece bir çizgi. Hâlâ daha füzeleriniz vuramadı onu. Hâlâ daha bin ümit Hanzala. Hâlâ daha füzelerinizin altında ezdirdiğiniz, kibrinizle taşa çevirdiğiniz vicdanlarınız adına bekçimiz. Çizerini (Naci el Ali) öldürmüştünüz yani hani. Gücünüz etten kemikten bedenine yettiydi ama çizgisini silemediniz hâlâ.

Hanzala, sizinle bizim aramızda bir çizgi... Şükredelim diye öldürüldüğümüze.. Ya öldürenlerden olsaydık, n'olurdu halimiz? Ya öldürdüğümüze şükredenlerden olsaydık! Ya kendi zulmümüze gülenlerden olsaydık! Ya öldürdüğümüz bebek yüzlerinin tebessümlerini kıskandığımızı kendimize bile itiraf edemeyen bahtsızlardan olsaydık... Şükür, çok şükür, ey Rabbim. Şükür ki, öldürülüyoruz. Öyleyse, niye ağlıyoruz?

(*) Bakınız: www.timeturk.com Mehmet Tepe, "Acının çizgisel tanığı, roketlerin öldüremediği Hanzala"
s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gazze için sabah ezanı vakti

Senai Demirci 2009.01.18

Bilâl'in hiç açılmayacak göz kapaklarına doğacak güneş az sonra. Taze gün ışıkları sessizce yırtacak karanlığın perdesini. Ama Bilâl perdeyi çoktan kapattı. Karanlığı yırtan ışıklar, zulmün zifirisine sabahı getiremiyor şimdilik.

Bebek Bilâl. İki aylık yüzüne kan çizmişler Bilâl'in. Barut doldurmuşlar bakmaya doymamış gözbebeklerine. Gözleri harama değmemiş Bilâl, bu sabah ezanını duymadı, duymayacak. Perdelerinden içeri mehtap değil, bomba şavkı yağdı. Yastığı kül oldu Bilâl'in. Yatağı buz oldu. Uykusu kan oldu. Yüzünü aynalar paylaşmadan önce, kör şarapneller parça parça alıverdi.

"Allahüekber... Allahüekber..."

Babasının kucağına uyanamayacak Zehra bu sabah. Kucağında ölüm var babasının. Omuzlarına taştan katı, ateşten yakıcı zulmün molozları yığılmış. Yetim kaldığını anlayacak yaşta değil Zehra. Evlerine oyuncak diye ateş doldurmuş üniformalı amcaları. Kravatlı amcaları "ölebilir Zehra!" diyor. "Ölmeli..." diyenleri de var. Televizyon ara veriyor savaş haberlerine. Aradan çikolata reklamı geçiyor. Zehra'nın kanının renginde paketleniyor yüz kremleri. Şampuan arıyor anneler küçük kızlarının saç tipine göre. "İnce kuru" saçları çok geliyor Zehra'ya. Mutfakta Nescafe kokmuyor. Kan akıyor musluktan. Dudakları ağlamayı bile bilmiyor Zehra'nın. Ağladığında kim duyacak ki? Bir nefeslik bile teselli sunamıyor yanık baba cesedi...

"Allahüekber... Allahüekber..."

Seccadesi köşede katlı duruyor Ahmet Yasin'in. Abdestini yeni almış. Suyla değil kanla tamamlamış guslünü. İğne başı kadar bile kuru yeri kalmamış. Tepeden tırnağa mazlum, masum. Secdeye koyacak başı kalmamış. Yüzü yok kıbleye dönecek. Uğrunda öldürüldüğü imanını şahit bırakmış cesedinin yanı başına. Cenazesini kaldıracaklar bile öldürülmüş, öldürülecek... Ateşten seccadeler seriliyor sokak aralarına. Başı eğilmiyor zalime şehitlerin. İblis soyunun hesapları bencilliğe varıyor, kibre dayanıyor. Şefkat başını uzatamıyor pencerelerden. Korku bile korkuyor nursuz suratlarından.

"Eşhedü en lâ ilahe illallah..."

Sabaha kan çorbası hazırlıyor zalimler. Katliam partisi ihraç ediyorlar oturma odalarına. Uyuyor mudur Olmert acep? Onun da gözleri var mıdır uyumaya hasret? Sakinleşir mi rüya görürken nefreti? Söner mi azgınlığı yüzüne su vururken? Zehrâ'nın yaşında bir kızı var mıdır füzeyi ateşleyen askerin? Gece utanıyor gece olduğuna; karanlığıyla gizlediği tanklar ateş dolduruyor bebelerin süt kokan ağızlarına. Sabahın gönlü yok gün ışığını görmeye; ölü kuşkanatlarıyla örtüyor ölü kızların utangaç saçlarını. Alev topu düşüyor "lâ ilâhe" ile "illallah" arasına... Kinlerini ilah edinenler namlunun gerisinde duruyor, "illâ Allah" diyenler namlunun ucunda kül oluyor, gül oluyor. Keskince bir "lâ..." yükseliyor Leylâ'nın kan sızan dudaklarından... "Allah..." diye akışıyor son nefesi; ateşleri söndürüyor bakışının güneşi.. "Şahit olduk yâ Rab, Sen de bize şahit ol..."

"Eşhedü enne Muhammed'ürresûlullah..."

Az daha büyüseydi Muhammed, olur a, belki öğrenirdi adını. "Muhammed" diye seslenince müezzin; belki dudakları kıvrılır, gözleri çevrilirdi. Adı yüzünden katledildi Muhammed bebek. Adını çekemeyenler ancak tetik çekebiliyorlar. Muhammed'lerin varlığını hazmedemeyenler, Ebuleheb gibi ateş taşıyorlar dudaklarında, haset üstüne haset yığıyorlar kalplerine. Kuruyasica elleriyle ateş sütunları örüyorlar etraflarına. Kendi kendilerini hapsediyorlar alevden parmaklıkların ardına. Nefret aleviyle kundakladıkları Muhammed bebenin ölü yüzüne yerleşen tebessümün, kremle besledikleri kendi yüzlerine niye yakışmadığını anlamayacaklar.

"Hayyâlessalâh..."

Haydin namaza ey Gazzelilerin uykucu kardeşleri. Kardeşleriniz ağlarken gülebilen dudaklarınıza hiç olmazsa Fatiha deşsin. Bebelerin kahvaltı saatinde kurşun yediği Gazze'nin komşuları, çocuk çıgıllıklarına dayanamayıp kapattığınız kulaklarınıza hiç olmazsa ezan deşsin. Gözlerinin içine utanmadan bakabildiğimiz kızımıza, "sen Gazzeli çocuklardan biri olsaydın, ben sen öldürülürken de uyurdum" diyebiliyorsak, uyumaya devam edelim.

"Hayyâlelfelâh..."

Kurtuluş kervanı çoktan göçtü. "Ah keşke kavmim de bir bilseydi.." diye müjde vermek için yanıp tutuşuyor şehitler. Ezan mı? Gazze'de bu sabah ezan yarım kaldı. Belki de hiç başlayamadı. **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Söz Yangını*

Senai Demirci 2009.01.25

her doğruyu söylemen doğru değil...

-Said Nursî

Ortak arkadaşımızın arkasından konuştuğumu onun arkasından konuştuğumu saklayacağından emin olacak kadar sırdaşım bildiğim diğer arkadaşına "Onun arkasından konuştum ama senin arkandan konuşmam!"

diyemediğim, kendimi arkadaşımın yüzüne başka, arkasından başka konuşan bir ikiyüzlülük içinde diğer arkadaşımın sobeleteceğinden utandığım için deme gereğini duymadığım, diyecek olursam da, benim ikiyüzlülüğümle ister istemez yüzleşerek benim utancımı gidermeye çalışma utancından arkadaşımı koruyamayacağımı düşünerek utandığım, utanmasam bile, onu "ben senin arkandan da konuşabilirim" şüphesine itmekten korkarak ister istemez dudaklarımı kilitlediğim, konuşsam bile, ondaki "burada olmayan o değil de ben olsaydım, sen onunla da benim arkamdan konuşurdun!" beklentisini önleyemediğim, önleyemediğimi bildiğim için de iyice susarak katıldığım/katkıda bulunduğum o tuhaf sessizliği dağıtmak için dilimden hiçbir şey gelmiyor...

Zorba bir sözleşme olarak aramıza konulmuş bu yakıcı sessizliğe boyun büküyoruz, birlikte razı oluyoruz. Bu zoraki sessizliğin tıslaması içimize doğru ilerledikçe, sahiciliğimizi yakan közler kızışıyor, seslerimizin hepsini sahte kılan sinsi yangın harlanıyor. Herkes kardeşi tarafından arkasından konuşulabilir biliyor kendini. Herkes kardeşinin arkasından konuşmayı hak ettiğini düşünüyor. Herkes kardeşi tarafından arkasından konuşabilir diye bilindiğini biliyor. Herkes kardeşinin arkasından konuşabileceğini kardeşine bildirmiş gibi ses çıkarmıyor arkadan konuşabilir sanılmasına. Arkadan konuşabilir sanılanlar "konuşmayacağız!" demekten utanıyor. Arkasından konuşulacağını sananlar "konuşmayın!" demeye tenezzül etmiyor.

Belki de kimse konuşmuyor. Öyleyse kim konuşuyor konuşmayanların yerine? Kim konuşuyor konuşmayanlar konuştu diye? Kim attı bu közü sözümüzün arasına? Kim körüklüyor bu sinsi yangını?

Sözleriyle bizi (haklı/haksız) hayli hırpaladıktan sonra arkasını dönüp giden arkadaşımın, ayrılırken, "yine de senin arkandan konuşmayacağız!" diyemiyorum. Diyemiyorum, çünkü arkasından konuşabileceğimi aklına getirmekten korkuyorum. Diyemiyorum, çünkü arkasından konuşabileceğimin zaten aklında olduğunu öğrenmekten çekiniyorum. Diyemiyorum, çünkü arkasından konuşmayacak kadar erdemli olabileceğime inanmadığını da açık edip, arkadan konuşmayacağım diyerek arkasından konuşabilecek kadar yalancı olduğumu sandığını da itiraf etmesinden korkuyorum. Diyemem, çünkü benim kendisi hakkında, arkasından konuşacağımı zannedecek kadar hakkımda kötü zan sahibi olduğumu bilmesinden korkuyorum. Ona "arkamdan konuşulmaz nasılsa..." demekten, beni de "arkamdan konuşmayacağımdan emin nasılsa..." diye bir şey demek zorunda hissetmemekten yoksun bırakan dedikodu medeniyetini işte böyle zor cümleler kurarak lanetliyorum. İkimiz de mağduru.

Kim susturdu beni, onu ve seni? Kim?

(*) Çok yakında, "gıybetin y/aktığı dudaklardan dökülen k/özlü sözler" olarak okuyacağınızı/okumaya değer bulacağınızı umduğum yeni kitabımın adı.

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Biz "ateşkes"meyeceğiz!

Senai Demirci 2009.02.01

Adı İmtisal. Yaşı henüz 10 bile değil. Yirmi gün boyunca sokaklarda sabahladı. Karanlığın soğuk koynuna sarıldı. Sadece gecenin değil, gecenin gömleğini yırtarak savrulan alevlere direndi. Kalbi kaç kez kaç gürültüyle delindi, delindi, delindi. Sonunda evine döndü.

Sokağının başında şöyle bir durdu. "Ateşkes" sonrasıydı. Yokluklar içindeki sokaklarında yine de yankılanan çocuk seslerini duymak istedi. Ama ne sokak yerindeydi, ne de evleri onu bekliyordu. Evlerinin enkazında ilk bulduğu yırtık bir gömlekti. Annesini emen küçük kardeşinin gömleği. İlk hıçkırığı yırtık gömleği bir daha deldi. Sonra okul çantaları çıkıverdi. Tozluydular. Belki de kanlı. Dört tane. Onlar da İmtisal'in kardeşleri. Yeni hıçkırıklar geldi. Annesi, babası, amcaları, kardeşleri, hem gözlerinin önünde, hem de kendi evlerinde hiç sebepsiz kurşuna dizilmişti. Şimdi annesizlik kalbinde bin yangın İmtisal'in. Şimdi babasızlık bin köz gibi büyüyor göğsünde. Her kardeşin hasreti bin ateş İmtisal'in gönlünde. Söyleyin ey zalimler, ateşi kesseniz de, ateşi kesilir mi İmtisal'in?

Şifa Hastanesi'nde ateşi yükseliyor hastaların. Pek kesilecek gibi değil. Dinleme aletleri sahipsiz. İlaçlar yetersiz. Yanmış hastaların acıları tarifsiz. Yaralıların yüzü bir daha aynaya bakamayacakları kadar parçalanmış. Dr. İhab Medhun, Dr. Muhammed Ebu Hasira'nın odaları boş. Ambulansa ateş açılmış. Doktorlar da öldürülmüş. Ateşkesten sonra fark edildi bıraktıkları boşluk. Tek taraflı "ateşkes"miş zalimler ama hastaların ateşi kesilmiyor. Ateş kesildi ama Dr. İhab, Dr. Muhammed'in kızlarının yetim kalplerinde ateş hiç kesilmiyor. Yetimlerin ve öksüzlerin hepsi yanıyor, kanıyor, ağlıyor. Ah'larının yalazına yürek dayanmıyor.

"Bu dünyada yaşıyor muyum bilmiyorum" diyor Delal Ebu Ayşe. On üç yaşındaki bir çocuğun ağzından duymaya alışık olmadığımız kadar yakıcı bu cümle. Ailesinden kimse kalmamış. "Babacığım.." deyip de sarılacağı biri beklemiyor Delal'i. Çaldığı hiçbir kapının ardında bir anne sıcaklığı olmayacak. Kardeşi, henüz dört yaşındaydı ama yanmayı öğrendi. "Annem dört yaşındaki kardeşimi kucağında taşıırken tamamen yanarak hayatını kaybetmiş." diyor. Zar zor ayakta duruyor. Konuşması derin hıçkırıqlarla kesiliyor. Ailesinden geriye kalan tek canlı kedileriymiş. Kedinin gözlerinde aradığı teselliye bir türlü bulamıyor. Ateşkes günlerinde evinin sıcaklığını arıyor Delal. Bulamıyor. Ve yaşadığını bilmeyecek kadar sancılar içinde kıvranıyor. Ateş, düştüğü yerde, Delal'in minicik ruhunda yanmayı sürdürüyor. Zalimler tek taraflı ateş kesiyor ama Delal'in her tarafı ateş kesilmiş.

"Kim bir kötülük görürse onu eliyle düzeltsin, buna gücü yetmezse diliyle düzeltsin. Buna da gücü yetmezse, kalbiyle buğz etsin. Bu imanın en zayıfıdır." Böyle diyor Şefkat Peygamberi (asm). Bizim "çok büyük iş" sandığımız elle veya dille engellemeye değil de, özellikle kalbin direnişine vurgu yapıyor. Kalbiyle buğz etmeyi "iman" olarak niteliyor. Zayıf olsa da "iman!". Küçük olsa da "iman!". Cılız da kalsa "iman!". Bir şey "iman" olarak nitelenmişse, zayıf da olsa önemlidir, az da olsa çoktur. Çünkü başka her işi anlamlı kılan imandır. Varlığın hepsini arkada bırakan bir önceliktir iman. Eşyanın cümlesini aşağıda bırakan bir yükseliştir iman. Bir eylemin arkasında iman yoksa, o eylem anlamını kaybeder, sahteleşir. Eylemi "salih" eyleyen "iman"dır. "İman edenler ve salih amel işleyenler..." "İman", ameli sahici kılan iksirdir. İmansız eylem, ne kadar büyük olursa olsun küçüktür. Zayıf da olsa o "iman"dan yoksun isek, yani kalbimizdeki buğzu kaybetmişsek, dilimizle yapacağımız itirazı da, elimizle yapacağımız karşı koyuşu da baştan yitirmişizdir. Allah adına olan o buğz, yani zulme nefret, olması gereken yerde değilse, dilimizin ettikleri de, elimizin ettikleri de boşa çıkar. İşte bu yüzden, elimizden ve dilimizden bir şeyin gelmediği durumlarda da, kalbimizden gelen, kimsenin engelleyemeyeceği o direnişi, o özgür ateşi imanımız adına diri tutmamız gerek.

Zalimlere karşı kalbimizdeki buğzumuzu yitirirsek, dilimizle yapacağımız bir şey kalmaz, duayı unuturuz. Sesimiz nefesimiz boşluğa düşer. Dil ile yapacağımızı yitirdiğimizde de, elimizle yapacak bir şeyimiz kalmaz,

ellerimiz boşa çıkar. Kalbin direnişini kaybedenler, ellerindekileri imkânı da dillerindekileri fırsatları da kullanamazlar, kullanmazlar.

Kalbimizin direnişi için İmtisallerin, Delallerin, Ömerlerin, İbrahimlerin ve daha nicelerinin kalbini dağlayan o tarifsiz ateşlerin kesilmediğini/kesilmeyeceğini hep hatırlayacağız. Kalbimizde özgürce yakabildiğimiz o direniş ateşini hiç kesmeyeceğiz. Zulmete nefret, zalime buğz ateşi hiç sönmeyecek kalbimizde. İmanın zayıfını da kaybedersek, ne kalır elimizde, ne kalır dilimizde? Hayır, hayır! Hiç ateş kesmeyeceğiz, Hiç!.

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Onur süvarileri..."

Senai Demirci 2009.02.15

Son iki yılımı gıybeti düşünmeye ayırdım. Okudum, okudum. Yazdım. Hani, denir ya, "elinde çekiç olan çivileri görür"müş... Ben de her sözde, her yüzde, her bahiste "gıybet"i okudum. Bir gün, bir dostum, öylesine "Ne kadar söz varsa düne ait, şimdi yeni şeyler söylemek lâzım cancağızım" deyince hoplayıverdim:

Mevlânâ, bu sözü, gıybet için söylemiş olmalıydı. Doğru ya, bütün gıybet sözleri "düne ait"ti. "Yeni şeyler söyleme"yi dert edinseydik, hiç gıybet etme fırsatımız olmazdı. Gıybetler geçmişi anlatır, dedikoduların hepsi "dün"den, "olup bitmiş"lerden söz açar. Kimse "şimdi"nin dedikodusunu yapamaz ki...

Bir akşamüstü, Bediüzzaman Said Nursî'nin "her söylediğin doğru olsun ama her doğruyu söylemen doğru değil!" mealli sözüyle irkildim. Ah nasıl da bilememişim! Söylenmesi doğru olmayan bir doğruydu gıybet... Doğru söylemek bile "kardeşinin ölü etini seve seve dişlemek" gibi tiksindirici bir eylemden uzak etmiyordu beni. "Doğru"nun bunca eğrildiği bir başka yer yoktu!

Derken, Hucûrat'ın 12. ayetinin, tam da kitabın son sayfalarını bağlarken fısıldadığı Rabbânî nezaket çıkageldi. Ayet, gıybeti, "kardeşinin ölü etini seve seve dişlemek" açıklığında tanımlarken, hemen ardından "İğrendiniz değil mi?" diye bir iç dökümüne çağırıyordu. "Hoşlandınız değil mi?" deseydi eğer, tam da gıybetini ederek kardeşimize yaptığımızı bize yapmış olacaktı Rabb'imiz. Bizi gözden çıkarmış olacaktı. Yaptığımız hatayı bize yakıştırmış olacaktı! Ne güzel ki, ettiğimizden tiksindemizi bekliyor. Tiksindiğimizi biliyor. Tiksindiğimizi bildiğini de bildiriyor. Ne kadar da rahatlatıcı bir anlayışlılık haberi. "Size yakıştırmam bu günahı!" demeye getiriyor. "Sizden çıkmış olsa da, siz tiksiniyorsunuz bu eylemden!" "Aslını bilseydiniz, yapmazdınız aslında!" diyerek, bizi bulaştığımız çamurdan temizliyor. Oysa, bir insanı, kendisini savunamadığı yerde bir kusuru ile andığımızda, sanki o kusuru seve seve yapıyormuş gibi, sanki o kusurdan hiç pişman olmayacakmış gibi, sanki her yaptığı o kusurdan ibaretmiş gibi resmediyoruz. Kusuru kardeşimize hem yakıştırıyoruz, hem yakıştırıyoruz! Ne garip, bizim kardeşimize reva gördüğümüzü, Rabb'imiz, kimse hesap soramayacağı halde, bize reva görmüyor.

Ayrıca, insanı "kul" olarak sonsuzca onurlandıran bir sırrın kapısı da sürpriz biçimde aralandı. Meğer ki ne kadar kıymetliymişiz biz Rabb'imizin katında. Öyle ellerin insafına bırakmazmış bizi! Öyle dillerin ucuyla lime lime edilmemize izin vermezmiş! Biz vazgeçsek bile hakkımızdan, O işin ucunu bırakmazmış! Çünkü, bir insan kendini "mümin" olarak tanımladığında, kendisini Allah'la ilişkilendirmiş. Kimliğini Allah'la tanımlamaya başlamış. Deyim yerindeyse, Allah'la markalanmış. "Allah'ın kulu." "Allah'ın mahluku." "Allah'ın hayat verdiği." "Allah'ın var ettiği." "Allah'ın rızıklandığı." Şu halde, o kişi, üzerinde taşıdığı markanın önemince dokunulmazmış. Kendisini Allah'la ilişkilendireni Allah dokunulmaz kılmış. Onurunun arkasında durmuş.

Şerefini kollarmış. Hatası olsa da, günahı olsa da, özünde onu kıymetli bilirmiş. Dokunulmazlığını kulunun kendisinden de çok önemsermiş. Böyle olunca, kulunun işitmediği, olmadığı, kendini savunamadığı yerlerde, Allah kulunun bütünlüğünü korur, dokundurmazmış...

"Gıybet bahsi de yetti artık!" diyorsanız, insafınızı uyandıracak son notum: İslam dışında, hiçbir medeniyette bir kişinin onuru, gıyabında bu kadar açıkça korunmuyor, öncelenmiyor. Elini kaldırmaz, diliyle itiraz edemez bir "ölü"ye saygıya davet ediliyor insanlar. Sorun "ölü"ye saygı değil sadece. Bir "ölü"ye saygısızlık yaparak saygınlığını kaybedebilecek diriler sorun ediliyor. Gıybeti edilenin onuru değil sadece, gıybet edecekler, arkadan çekiştirecekler, dedikodu yapacaklar da şerefsiz bir eylemden korunuyor, kollanıyor. Kendilerine yakıştırmayacakları, kendi gözlerinin içine bakmaktan utanacakları o bozguncu eylemden uzak tutuluyorlar. Hoyrat sözlere karşı bir onur savaşı ilan ediliyor. Vicdanla sıcak temasını kaybetmeyen bir toplum inşa ediliyor böylece. Sessizce. Ama sadece burada, bu topraklarda, "mümin"lerin olduğu yerde... Başka bir yerde değil! Burada! **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dost "alışveriş"te görsün...

Senai Demirci 2009.03.01

Önemli müşteriler alışveriş edecekleri kişileri seçerler. Her müşterinin herkesle alışverişi olmaz. Her dükkâna girmezler. Peki ya "müşteri" Allah ise? İyi haber: Allah "müşteri" olduğunu söylüyor. Ama sadece "müminlere..." "Muhakkak ki, Allah müşteridir müminlere..." (Tevbe, 111) Allah, müminlerde satın almaya değer bir şeyler olduğunu söylüyor.

Her satıcı herkese satış yapmaz. Önemli satıcılar da müşterilerini seçerler. Her gelene muhatap olmazlar. Peki ya, müminler "satıcı"ysa, kimi kendilerine müşteri kabul ederler? Sadece Allah'adır müminlerin satışları... Allah müminleri satıcı olarak tarif ediyor. "Muhakkak ki Allah müminlerden satın almak ister..." (Tevbe, 111)

Müşterin Allah ise, sen de satıcı isen, müşterinden saklayacağın mal olur mu? Allah'a satmayıp da başkasına ayıracağın bir ürünün olur mu? En iyi kârı O verecekse, sattığın her şeyi alabilecekse, tezgâhına neyin varsa koyarsın değil mi? Neyin varsa. "Benim..." dediğin her şeye karşılık sana daha fazlasını, daha kalıcısını, daha güzelini verecekse "Müşteri", tezgâhın üzerine koyarsın her şeyini, değil mi? Tezgâhın berisinde bir şey bırakmayınca kadar yığarsın elindekileri. Ta ki yalnızca sen kalırsın tezgâhın berisinde. Satılanlardan geriye sadece "satıcı" kalır. Bir sen varsın satılmayan. Kendini niye satmayasın O'na? "Benim..." dediklerinden önce "Ben" dediğini de koymalısın tezgâha. Zaten öyle diyor O "Müşteri": "Allah satın almak ister müminlerden nefislerini ve mallarını..." Nefis: "Ben" diye/bildiğimiz. Mal: "Benim" diye/bildiğimiz. Yani, "Ben" diye bildiğimizi de "Benim" diyebildiklerimizi de O'na satıyoruz.

"Ben" diye bildiğimi satacağım müşteri bana "Ben"den fazlasını vermeli ki alışverişim kârlı olsun. "Benim" dediklerimi sattığım müşteri bana "benim" dediklerimden daha çoğunu vermeli ki, sattığıma değsin. Zaten, "Müşteri" m de, "...cennet karşılığı" istiyor "ben"i ve "benim" dediklerimi... O halde, cennet, "ben"i "ben"den çok

eden yerdir. Demek ki, cennet "benim" diyebildiklerimin "benim..." diyebildiklerimden çok olduğu yerdir. (Tevbe, 111)

"Müşteri" Allah, benden canımı ve nefsimi satın almak istediğini beyan ediyor. Yani, bir müşteri-satıcı ilişkisi içinde, karşılığını fazlasıyla vermeyi vaat ettiği, satmayabileceğim seçeneğini de göz önünde tuttuğu nazik bir teklifte bulunuyor. Karşılığında daha çok kâr isteme hakkımı da saklı tutuyor. Satarken nazlanma payı da tanıyor bana. Mecbur tutmuyor, "istersen sat" diyor. Hiç karşılık sözü vermeksizin, "el koyuyor" değil. Oysa, "ben" dediğim canımı da, "benim" dediğim malımı da zaten "Müşteri"m bana vermiş. Hiç karşılıksız, hiç ummadığım halde ikram ettiğini de, sanki baştan beri benimmiş gibi, sanki ben hak etmişim gibi, nezaketle istiyor, satın almak istiyor. Ne ince bir Rabbâni nezaket... Ne tatlı bir Rahmanî iltifat...

Ben olanı da bende olanı da bana bırakıyor "Müşteri"m. "Ben"imi ve "bendeki"leri satınca, elimden almıyor. Ömür boyu elimde tutuyor. Üstelik, daha kârlı bir işletme vaat ediyor. O'nun adına işlettiğimde masraflarımı üstleniyor, kârlarını bana bırakıyor. "Nefis ve malını Allah'a satan" mümin olarak ömür boyu O'nun hoşnutluk dairesinde yaşıyorum. Rızkımı O veriyor. Nefesimi O ikram ediyor. Her nefeste kazandıklarımı bana bırakıyor. Hem daha çok kâr ediyorum, hem kârımın hepsi bana kalıyor.

Müşteri, zaten elimden çıkacak malı istiyor benden. Günden güne eskiyen bir bedeni satın alıyor. Her gün elimden çıkan, eksilen, kıymetten düşen mallarıma ummadığım değerler biçiyor. O'na satmazsam, "ben" bana kalmayacağım. O'na satmazsam, benim diye/bildiklerim "benim" olmaktan çıkacak. Çıkmasa da ben elimde tutamayacağım. Kim zaten değer kaybeden bir malı eşsiz bir değerle satın almak ister? Cevap: Allah! Kim ister istemez elinden çıkaracağı mala hiç elinden çıkmayacak, ebedî bir değerle alacak müşteri bulabilir? Cevap: Müminler!

"Öyleyse sevinin O'nunla böyle bir alışveriş yaptığınız için. İşte size büyük kâr." [Tevbe, 111]

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lâ tahzen...

Senai Demirci 2009.03.08

Üzülme!Üzülebiliyorsan bir kalbin var demektir. Kalpsizler üzül(e)mezler ki. Ne mutlu sana ki, üzülebiliyorsun. Dokunan var demek ki kalbine. Ya dokunulmasaydı kalbine. Ya hüznün gönül toprağını karmasına izin verilmeseydi. Demek ki gözden çıkarılmadın. Demek ki sen hâlâ bir umut tarlasısın.

Üzülme!

Üzölüyorsan, Biri var ki cılız varlığını düştüğü çamurdan kaldırmak istiyor. Onun için dokunuyor kalbine. Kıymetini bil ki, üzmeye değer görüyor seni. Hüzünlerin kalbinin toprağını allak bullak ediyorsa, sen ekilmeye layık bir topraksın demektir. Kaygıların vuruşuyla tuz buz oluyorsa taş katılığında büyüttüğün güvencelerin, yarılan göğsüne umut fidanları dikiliyor demektir.

Üzölme!

Yüzün yerde geziyorsan, ellerin boynuna sarılı ise, içini ısıtacak haberlerin mürekkebi damlıyor olmalı ömrünün defterine. Kar yağıyorsa güvendiğin dağlara, yarının ovalarında rengârenk çiçeklerin olacak demektir. Hırçın fırtınalar sarsıyorsa sevinçlerinin zirvesini, rüzgârlar dövüyorsa umudunun yamaçlarını, bir yüce dağsın sen demek ki, az bekle, eteğinden serin pınarlar akmaya başlayacak demek ki...

Üzölme!

Üzölüyorsan, şımaramazsın. Kibrin kirli tuzağına düşemezsin. Kendini beğenmişliğin çamuruna dolaşmaz ayakların. Uzak geçersin isyanlı yollardan. Heveslerinin ardı sıra düşüp nisyan uçurumlarının başına sürüklenmezsin. Seni Biri yakınlığına çağırıyor demek ki... Gözden çıkarmamış olmalı seni.

Üzölme!

Üzölüyorsan, bir kutlu teselli kapısının önünde bekletiliyorsun demektir. Gözlerini kaldır vefasız dünyanın eşiğinden. Gönlünün elinden çıkar sebeplerin boş avuntularını. Umudunu kes sahte doymalardan. Yüreğini küstür coşkulardan. Kapı açıldı açılıyor demektir.

Üzölme!

Üzölüyorsan, kaybedeceğin bir şeyler var demek ki... Kaybedeceği bir şeyi olanlar çoktan kazanmışlardır. Eline geçmeyenleri saymakla tüketme nefesini, elindekileri saymaya başla. Hepsini saysan bile, nefesini saymaya nefesin yetmeyecek demektir. Bak işte zenginsin.

Üzölme!

Seni bir "İşiten" var. Seni senin kendini bile sevmenden önce O sevdi seni. Senin kendini bile bilmediğin unutuş kuyularından çekip çıkardı seni. Çektiğin acılara habire meşgul çalan telefonlar gibi kör ve sağır değil O. Yüreğinin her yangınına O yetişiyor. Ayrılıklarına ve sıkıntılarına metal soğukluğundaki plazalar gibi umursamaz değil O. Yitirdiklerinin hepsini sana iade edeceğine söz veriyor. Sevdalarına ve özlemlerine çok seçenekli sınav kâğıtları gibi tatsız ve tuzsuz formüller sunmuyor. Seni herkesten çok anlıyor, seni senin kendini düşündüğünden çok düşünüyor. Gözyaşlarıyla imzalayasın istiyor yakarışlarını. Bir ebedî çerçevenin içinde, gösterişsiz bir kullukla fotoğraflamak istiyor seni. Dağılıp giden ömür kırıntılarının arasından sıcak bir kardelen ümidi devşiresin istiyor. Keyfinin çatlak kabuklarının arasından sonsuz teselli pınarları akıtmak istiyor.

Üzölme!

Varlığının tenine çiziktir her hüzün. Varlığından haber verir üzüntün. Hatırlar mısın, bir zamanlar hatırlanmaya değer bir şey bile değildin? Hiç umursanmadan çöpe atılabilecek kirli bir su iken sen, yüzüne bir tek O baktı. Kimselerin arayıp sormadığı, önemseyip adını bir kenara yazmadığı o günlerde, senin adını ilk O andı. Hatırını bildi. Seni yanına aldı. Hep yanında oldu. Sen seni unutup da başını yastığa koyduğunda bile, seni her defasında sabaha çıkardı. Sen Onu defalarca unuttun ama O seni asla unutmadı.

Üzölme!

O'nun en sevdiği kulu da yalnız kaldı. Taşlandı. Sürüldü. Yaralandı. Aç susuz kaldı. Yuvasına uzaktan gözleri yaşlar içinde baktı. Mağarada yapayalnız ve korunmasızdı. Senin gibi üzülen yol arkadaşına sonsuz müjdelere veren tebessümüyle fısıldadı: "Lâ tahzen, innAllahe meânâ."

Üzülme!

Kaldır yüzünü yerden. Omuzlarından sarsıp kendine getirmek istiyor seni Sevgili. "Rabbin sana küsmedi ki..." Gözlerinin içine içine bak sevdiklerinin. "Rabbin seni unutup yalnız bırakmadı ki..." **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"çünkü..."

Senai Demirci 2009.03.15

Yazıya başlayacaktım ki, o girdi içeriye. Kucağında bir "melek"le. Şefkatin derya olup taşıdığı o mahzun kalbin odacıklarında kaybediverdim aklımı. Bir anda altüst oluverdim. Yazacağım yazının başından sürüldüm, bana yazılmış yazının eşliğinde buldum kendimi. Hemen şimdi, sıcaklığına içimde ka(y)nayanları döküyorum satırlara.

O bir "anne." "Büşra"nın annesi. Bakma adının "müjde" anlamına geldiğine, ama doğum öncesi ultrasondaki ilk görüntüler hiç de müjde değilmiş annesi için. Bir çırpıda "Aldırman gerek!" denilen bebek olarak etiketlenmiş Büşra. Down Sendrom'lu "müjde". Bebeğinin cinsiyetini öğrenmeye giden anne, içinde bir ömürlük ağırlığı büyüttüğünü öğrenmiş.

Tam o anda sen becerebilir misin "Mevlâ görelim neyler, neylerse güzel eyler!" demeyi? Yo, yo, dudağınla değil. Kalbinle söyleyebilir misin? Az sonra belki alkışlarla sonu gelecek bir şiir gibi de söyleme sakın. Ömür boyu sonlanmayacak, hiç alkış alamayacağın, hüsranlı bir uğultu içinde hüznünü buruk bir zehir gibi yudumlayacağın acı gerçeklik olarak heceleyebilir misin o sözü? Kaderin ömrüne saniye saniye yazdığını hiç itirazsız okuyacağın konusunda güvenebilir misin nefesine? Bir defa dedin diyelim, öbür defasında bu kadar kararlı diyebilecek misin? Bebek Büşra'nın Down Sendrom'lu bakışını bugünlük hazmettin diyelim. Ya, on beş yaşında hazmedebilmeye gücün yetecek mi? Sadece şen şakrak kızının yokluğuna değil, kesik nefesinde, yarım kalmış kelimelerinde yaşamanın ağır yükünü yüzünden taşıyan/taşıran, koltuğuna her büzüştüğünde sanki ebediyen dargınmış gibi duran Down'lılığın boşluğuna da alışmaya da hazır mısın?

Bilmiyorum yeri mi ama başka çarem kalmadı. Şimdi alıntılama gerek o yazıyı. Bir kediden söz eder Ali Nihat Tarlan o kısa, o sarsıcı öykülerinden birinde. Bir kedi küçücük yavrularını emzirmek üzere uzanmıştır. Kedi yavruları beslenmek üzere kendilerine birer meme ucu bulup hemen tutunurlar. Tam o sırada, öte yandan, hayatın acemisi olduğu her halinden belli bir fındık faresi peyda olur. Kedinin dikkatini çeker elbette. Önce sevinçle gözlerini diker "taze yiyeceğe". Ama yavrularıyla meşguldür. Fındık faresi başına gelebilecek talihsizliğin farkına bile varmadan yürür. Bir hedefi vardır. Hiç umulmadık biçimde yavru kedilerden açıkta kalmış meme uçlarından birine tutunur. İştahla emmeye başlar. Başından beri fareyi izleyen kedi, hiç aldırışsız, hiç itirazsız başını yere koyar. Razi olmuştur bir fareyi de emzirmeye. Sonra Ali Nihat Tarlan merhum, beni sadece tek bir paragrafta sarsan o kısa final cümlesini söyler: "Çünkü o artık bir kedi değil bir annedir!"

Sakın yanlış anlaşılma. Bugünün dar vaktine sığdırdığım bu haftalık yazıyı, çalakalem yazmış olsam da, nicedir biriktirdiğim göz yaşlarım eşlik etti. Hafta boyu değil, bir ömür kendime sakladığım/kendimden sakladığım/kendime saklandığım bir deryanın beslediği o duru pınardan tane tane taşı da geldi.

"Fareyle beslenen" kedi, "fareyi besleyen" anne yapan o sır nedir, hâlâ bilmiyorum, asla bilemeyeceğim. Ama bu notları yazdığım odamın etrafından, birbirlerine nadiren gülen, burnunu sürekli silmek gereken, dişlerini fırçalamasını bilmeyen, "seni seviyorum anneciğim!" demesi beklenmeyen engelli çocuklarını, engelsiz çocuk annelerinden çok daha bir coşkuyla seven, sevindiren, sevinen annelerin kıkırtıları, gülücükleri geliyor.

"Nasıl olur?"lar yakamı bırakmıyor. Korkunç bir geç kalmışlık kâbusu göğsümü daraltıyor da daraltıyor. Utanıyorum bir daha. Özürlerim de pişmanlıklarım da sadece "yazı"da kalıyor, sözden öte geçmiyor.

Büşra'nın annesinin kalbinde kaynayan o deryadan taşan tek bir gözyaşı kadar sahici olmuyor. Her anlaşılmaz sorunun cevabına, her açıklanamaz durumun altına, her çözülemez çelişkinin yanı başına sadece bir cümle yazmak istiyorum:

"Çünkü o bir anne!" Başka "çünkü"lerin hepsi sahte... **s.demirci@zaman.com.tr**

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Aynaya baktığında kimi görüyorsun?"

Senai Demirci 2009.04.05

Bütün zamanların en aptalca sorusunu soruyorum dostuma: "Aynaya baktığında kimi görüyorsun?" Sorunun cevabını vermeye kalkmak daha da aptalca olmalı ki, cevap vermeye yanaşmıyor. Dudak büküp, omuz silkerek, "Elbette ki kendimi..." diyor. "Beni göreceksin ya!" diye teselli ediyorum.

"Aynada gördüğünü 'Bu benim işte!' diye tanıyorsan, bunun hiç hesap etmediğin bir bedeli var" diye ekliyorum. Yeniden omuz silkiliyor, dudak büküyor. Şaşkın ama umutsuz bir ifade beliriyor yüzünde: "Nasıl yani?"

"Aynaya bakabiliyorsan, 'aynaya bakabilen birisi' olarak varsın demektir. Unutmuş olabilirsin. Buraya, o aynanın karşısına kolay gelmedin. Hatırlatayım. Doğum gününden sadece bir yıl önce aynada görünen bir insan olmak gibi bir beklentin yoktu. Yıllar sonra aynada kendine bakıp 'Bu benim işte!' diyebilmeyi tasarlamış değildin. Üstelik, o sıralar kimseler tarafından var olman beklenmiyordu. Hele de insan olman hiç umulmuyordu. Adın zaten anılmıyordu. Kayda değer bir şey değildin."

"..."

"Bir bak, nereden nereye gelmişsin? Bugün, önüne ayna koyabilen, aynaya baktığında kendini 'insan' olarak tanıyabilen bir insansın. Üstelik yıllardır bu böyle.. Alışmış olabilirsin kendini aynada görmeye. Ama.. Hiç umulmadık bir sonuçla karşı karşıyasın şu anda. Hiç beklenmedik bir zafer bu. Sürprizsin sen sana. Herkesin seni unuttuğu o karanlıkta Biri seni andığı için buradasın. 'Olsan da bir olmasan da bir'din aslında. Hiç doğmasaydın, şimdi arayıp sormayacaktık bile seni. Yokluğuna yanmayacaktık. Aramızda olmayışına üzülemeyecektik. Bir zamanlar, yokluğun varlığına tercih edilebilirdi. Bak şu işe, tam tersi olmuş! Varlığın yokluğuna tercih edilmiş. Hayret! Çok şaşırmalısın, aynada kendini görebildiğine..."

"Sahi ya, hiç düşünmemiştim..."

"Dur, daha bitmedi. Aynada kendi yüzünü değil de, herkesin yüzü gibi bir yüz görebilirdin. Yani gözleri, kaşları, kirpikleri, burnu, ağzı, yanakları, çenesi, dudakları, kulakları ve saçlarıyla robotlar gibi 'prefabrik' bir yüze sahip olabilirdin. Sen yüzüne baktığında herkesin yüzünü görüyor olabilirdin. Herkes yüzüne baktığında senin yüzünü görüyor olabilirdi. Çok özenle yapılmış, çok pahalı araçlar gibi seri numaralarıyla başkalarından ayrılıyor

olabilirdin. Yüzün sana 'özel' olmayabilirdi. Çok 'genel' bir yüz şablonu içinde 'sıradan' biri olabilirdin. Oysa, aynaya baktığında 'özel' birini görüyorsun. Kendini! Sana bu özel yüzü veren diyor ki, 'benim güzel kulum, bak seni ne kadar da özel yarattım. Seni kimselere benzetmedim. Kimseleri de sana benzetmem. Bu yüzü senin için sakladım, sadece sana verdim.' Duyabiliyor musun?"

"Aynaya bakınca kendim diye/bildiğim birini görüyorum. Doğru..."

"Sen herkes gibi 'sıradan' bir yüze sahip olsaydın, kimseler seni tanımayacaktı. Seni sevenler herkesi sever gibi sevecekti seni. Sen kimseye âşık olamayacaktın. Herkesin yüzü aynı çünkü. Seni kimse özlemeyecekti. Herkesinki gibi yüzün çünkü. Kimse gidişine de gelişine de aldırış etmeyecekti. Çünkü her yerde senin gibiler olacaktı. Belki de hiç sevmediğim bir katilin yüzüyle karşılaşacaktın aynaya her baktığında. Hepten nefret ettiğin bir zalimin saçlarını tarıyor olacaktın her defasında. Sen zannedilen insanların her yaptığından utanacaktın. Yerin dibine girecektin suçlular ekrana çıktığında. Ne itibarın kalacaktı ne şöhretin. Dahası, her aşamada kimliğini ispatlamak zorunda kalacaktın. 'Yo, yo, o ben değilim!' diye polisten kaçtığını düşünsene. 'Hayır, vallahi o iğrenç işi yapacak biri değilim!' diye yalvardığını hayal etsene en sevdiklerine bile."

"... Ne diyeceğimi bilemiyorum. Acaba barkodlarla mı gezerdik her yerde? Eşimize her akşam seri numaramı göstermek zorunda mı kalırdım?"

"Doğrusu, bu kadarını hayal edemiyorum ama.. Sen yine de benim sorumu bir kez daha cevapla..."

Soruyorum: "Aynaya baktığında kimi görüyorsun?"

"Kendimi görüyorum, çok şükür..."

Omuz silkmek yerine derin bir nefes alıyor bu defa. Dudak bükmektense derin bir minnettarlıkla konuşuyor.
s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Düşün içine düşmektir asıl düşüş...

Senai Demirci 2009.04.19

"Yapraklar düşmede bilinmez nereden/ Gökkubbede uzak bahçeler bozulmuş sanki/ Yapraklar düşmede gönülsüz/Ve geceler ağır dünyamız kopmuş gibi yıldızlardan/ Kaymada yalnızlığa Hepimiz düşmedeyiz, şu gördüğün el düşüyor /Nereye baksan hep o düşüş /Ama biri var ki bu düşenleri tutuyor yumuşak ve sonsuz."

Rilke'nin düşlerimizi bir tatlı dürtüşle yırtan "Güz" şiiri son yirmi yıllık ömrümün kulağında küpe olarak yankılanır. Beni bu düşüşe bırakan tutmak için düşürmektedir elbette. Düştüğüm yerden beni kaldırmak O'na düşer. Yeter ki düştüğümü bileyim. Yeter ki düşmediğimi sandığım bir düşe düşmüş olmayayım.

Görmüyor musun? "Nereye baksan o düşüş..." En çok da bizi yerden kaldırması için dayandığımız el düşüyor. En başta, bizi yerden kaldıracakların tutacağı elimiz yana düşüyor. Düşmeyelim diye elde avuçta olanı tuttuğumuz avuçlarımız tel tel dökülüyor. Aynaların gözünden düşmeme telaşıyla el üstünde tuttuğumuz gençliğimiz devriliyor. Düşkünlerden olmayalım diye ellerimizle yığdığımız, üst üste koyduğumuz eşya eriyor. Düşmekten korktuğumuz unutuş uçurumlarına karşı tutunduğumuz itibarımız yıkılıyor. Şu biriktirdiklerimiz de elden düşüyor, ellerimiz de elden gidiyor. Ne gelir elden? Düşüyoruz işte...

Uyanıklık sandığımız bu hayatın bir zamanlar başkalarının düşü olacağını bile bile "gözü açık" geçiniyoruz. Ayağa kalktığımızı sandığımız günün bir başka günün eşğine ölmüş bir "dün" olarak düşeceğini bile bile yürüyoruz. Bir an önce sonunu getirmeye çalıştığımız her "bugün"ün ömrün defterinden düşüleceğini bal gibi göre göre yaşıyoruz. Dokunulmaz bildiğimiz bu bedenin, çizikleri yaklaştıramadığımız bu tenin gün be gün toprağa düşeyazdığını bile bile gülüyoruz. Herkesten ayrı tuttuğumuz bu "ben" in bir gün nüfustan düşüleceğini şimdiden gördüğümüz halde, düşlere düşüyoruz.

Unutuyoruz. Düştüğümüzle kalıyoruz. Dibine doğru hızla düştüğü kuyunun duvarlarındaki taşların süslemeleriyle oyalanan aymazlar gibiyiz belki her birimiz. Düşüyor olduğunu en sonunda dibe çakıldığında anlayacak "uyur-düşer"lere acımayla bakılması gerekmez mi hiç?

Zamaneye sözler söyleme konusunda benden çok daha mahir sevgili dostum Yusuf Özkan Özburun, Rilke'nin haber verdiği bu düşüşe uzunca bir dipnot düşmüş: Düştüğün Yerden Kalkacaksın. Yusuf'un uzun dipnotunun sadece kapağında yazıyor bu ifade. Sonrası ise uzunca ama ince sızılı bir kitap... Yusuf, düşenlerin kalbine sahici bir umut tutuşturuyor "Düştüğün Yerden Kalkacaksın" derken. Düştüğünü bilemeyen, dünyadan nasibine aldatıcı "düş"ler düşmüş uyurların yüzüne serin bir meltem düşürüyor.

Kitabın "Öndüşüşü"nden itibaren aykırıca düşündürüyor bizi Yusuf. Dolaşımdaki düşük şablonların hepsini yırtarak içerden, içinden, sahiden, yürekten konuşuyor. İnsanı Rabb'ile inşa edişin yükseliş ve kalkış yollarını işaretliyor. Yere yığılmış umutları varlığın en sahih yağmuruyla, rahmet-i İlahî soluğuyla ayağa kaldırıyor.

Meğer ki hata ile düştüğümüz dünyadan özrümüzle kalkabilirmişiz. Dünyaya bir 'kalfa' olarak tayin edildiğimizi bilirsek, bu iniş bir düşüş değil bir ödül olabilirmiş. Kayarak düştüğümüz sırata pişmanlığımıza tutunarak yeniden tutunabilirmişiz. Ellerimizi gevşeterek düştüğümüz Allah'ın ipine yine O'nun rahmetinden ümitlenerek sımsıkı sarılabilmişiz. Pişmanlıkla düşürdüğümüz her gözyaşı, hiç şüphesiz gözünden düştüğümüz kutsilerin makamına yeniden kaldırılabilmiş bizi... Söz'ü yay(z)ıldığı yerden, medeniyeti sükutun diplerinden, insanı gövdenin esaretinden, şefkati şehvetin pençelerinden tutup kaldırılabilmişiz meğer... "Dua eder ve yükselir"mişiz yeniden. Gözümüzün demir perdelerini aralar, merak ve hayretin verimli bahçesine uyanabilirsek eğer, "ülfeti kırıp hayreti kuşanabilirsek eğer", "varlığı tanım kaplarında donduran bir kısım 'bilimsel' tanımların katılığından uzaklaşıp hayata bir çocuğun kalbinden bakabilirsek eğer" kalkabilirmişiz yine...

Düştüğünü bilmek, nereden düştüğünü bilmek, kalkabilmenin ilk hamlesi Yusuf'a (ve bana) göre: "Düşmek deyince 'internet bağlantısının kopmasını', yükselmek deyince 'dolar kurunun fırlamasını' anlıyor zamane. Ben fikrimce başka türlü olabileceğini göstermek istedim bu kitabın sayfelerinde... Felç olmuş bir hastanın serçe parmağını oynatması kabilinden bir çaba bu... Mütevazı bir titreme. İnşallah kırıldamak, doğrulmak, emeklemek, yürümek ve hatta koşmak da nasip olur... Gelin, bir ince derde düşelim, derdimiz düştüğümüz yerden kalkış olsun... Şair'in dediği gibi:

Düşmek hiç ayıp değil kalkmasını bil/Ve acele et önce, şu gözyaşını sil..."

Veda ve dua için mahzunca bir not: Zaman Gençlik ekinin bu son sayısı bize ayrılan zamanın sonuna gelmiş olduk. Hayırlı zaman ve zeminlerde görüşebileceğimize dair umudum hep taze kalacaktır.

s.demirci@zaman.com.tr

Kaynak: zaman.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)